

N:o 8.

Ank. till Riksd. kansli den 24 mars 1892, kl. 5 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet. (2:a U. A.)

Ordinarie anslag.

Statskontoret.

1:o) Kongl. Maj:t har i den till Riksdagen den 16 januari 1892 aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit, att det under denna rubrik upptagna belopp måtte, för ökande af deri ingående anslag till vikariat, renskrifning, flitpenningar och tillfälliga biträden, höjas från 100,800 kronor till 102,800 kronor, eller med 2,000 kronor.

Ang. anslaget till statskontoret

[1.]

Till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 13 januari 1892 har föredragande departementschefen erinrat, att i den proposition, Kongl. Maj:t den 24 januari 1876 aflät till Riksdagen angående omorganisation af statskontoret, utgifterna för vikariat, renskrifning, flitpenningar och tillfälliga biträden beräknats till 15,000 kronor, dock under förutsättning att de med hvarje befattning förenade tjänstgöringspenningar finge uppåras endast för den tid, tjänstens innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit ferier eller semester, utan att annan måst

under tiden för honom förordnas, men att Riksdagen vid behandlingen af denna fråga enligt skrifvelse den 13 maj samma år ansett billigheten fordra, att tjänstgöringspenningarna finge under semester af den ordinarie tjänsteinnehafvaren bibehållas, äfven om annan förordnades att tjänsten derunder uppehålla. Någon förhöjning i nämnda anslag, motsvarande utgifterna för semestervikariat, hade dock icke beviljats, förr än 1882 års Riksdag på framställning af Kongl. Maj:t för nämnda ändamål anvisade 2,200 kronor, hvarigenom ifrågavarande anslag från 1883 års början utgjort 17,200 kronor.

Då likväl äfven detta förhöjda anslag snart befunnits otillräckligt, hade statskontoret nödgats deri begära ytterligare tillökning. I skrifvelse den 18 november 1884 hade statskontoret sålunda af anförda skäl hemställt, att Kongl. Maj:t måtte, för beredande af medel till aflönande af ytterligare två amanuenser, föreslå Riksdagen att förhöja ifrågavarande anslag med 2,000 kronor, hvarigenom detsamma komme att uppgå till 19,200 kronor. Med bifall härtill hade Kongl. Maj:t i propositionen angående statsverkets tillstånd och behof till 1885 års Riksdag äskat den ifrågasatta förhöjningen, hvilken ock af Riksdagen beviljats.

I skrifvelse den 3 sistlidne november hade statskontoret nu hos Kongl. Maj:t gjort framställning om ytterligare förhöjning i samma anslag.

Statskontoret hade dervid erinrat, att af anslaget i fråga utbetalades dels kostnaderna för semestervikariat, hvilka, derest samtliga embets- och tjänstemän, som under vissa vilkor vore berättigade till semester, komme i tillfälle att begagna sig af denna förmån under hela den tid, som vore en hvar medgifven, numera uppginge till 2,412 kronor 50 öre, dels tjänstgöringspenningar åt en biträdande föredragande, hvilken statskontoret, i anseende till ökningen i göromålen, genom kongl. brefvet den 5 november 1886 bemyndigats att förordna under högst en och en half månad årligen, dels ock bidrag till aflöning åt embetsverkets juridiska ombud.

Om från berörda anslag, nu utgörande kronor 19,200: —
afräknades nyssnämnda vid verkets omreglering icke
afsedda utgifter, nemligen:

för semestervikariat	kronor 2,412: 50	
till en biträdande föredragande	» 250: —	
till tillförordnade ombudsmannen	» 1,500: —	» 4,162: 50
		återstode kronor 15,037: 50

eller ungefärligen samma belopp, hvartill anslaget år 1876 bestämts. Sedan nämnda år hade dock göromålen inom statskontoret betydligt ökat. Sålunda hade, under det de inkomna målen år 1877 utgjort 5,685, an-

talet af desamma sedermera år efter år stigit, så att de år 1885 uppgått till 6,425 och år 1890 till 7,614. I jembredd med ökningen af göromålen hade ock kostnaderna för renskrifningen stigit, hvarigenom de för arfvoden åt amanuenser och flitpenningar åt öfriga extra ordinarie tjänstemän tillgängliga medel minskats. Dessa hade i följd af göromålen ökning under de senaste åren befunnits allt mera otillräckliga, och statskontoret hade, jemlikt bemyndigande i kongl. bref den 21 november 1890, af sjunde hufvudtitelns anslag till extra utgifter samma år använt 1,096 kronor 68 öre till betäckande af uppkommen brist uti ifrågavarande anslag.

Med tillkännagifvande att äfven för år 1891 komme att uppstå brist, hvilken, enligt hvad redan vid tiden för aflåtandet af statskontorets förevarande skrifvelse visade sig, blefve större än bristen för år 1890, hade statskontoret, som ansåge sig böra inskränka anspråket på ökning i ifrågavarande anslag till det minsta möjliga, hemställt, att en förhöjning i anslaget med 2,000 kronor måtte af Riksdagen äskas.

Med erinran att Kongl. Maj:t den 11 december 1891 af sjunde hufvudtitelns anslag till extra utgifter anvisat ett belopp af 1,340 kronor till betäckande af brist i statskontorets anslag till vikariat m. m. för nämnda år, har departementschefen, enär ingen anledning funnes att antaga, att de orsaker, som på senare tider vållat anslagets otillräcklighet, skulle visa sig vara af öfvergående natur, förordat bifall till embetsverkets framställning.

Med afseende derå, att inom statskontoret en så stor ökning i göromål egt rum sedan år 1885, har utskottet ansett, att i detta fall en förhöjning af ett anslag af det ifrågavarandes natur bör ega rum, hvilken förhöjning utskottet jemväl föreställt sig lämpligen kunna bestämmas till det af Kongl. Maj:t ifrågasatta belopp. Utskottet hemställer alltså,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Postverket.

2:o) Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen, *dels* med beviljande af årliga understöd till förre styrmannen å postfartyget Sofia, Karl August Hammarberg, å 600 kronor och till vaktbetjenten Sivert P:son Gjärsvalls enka Annika Henriksdotter å 300 kronor, att till henne utgå, så länge hon lefde ogift, med rätt för Hammarberg och enkan Gjärsvall att uppbära de föreslagna understöden från och med innevarande år, *dels ock* med ^{Ang. anslag till postverket.} [2.]

godkännande af öfriga enligt statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 13 januari 1892 tillstyrkta ändringar i postverkets stater, äfvensom af de enligt samma protokoll föreslagna bestämmelserna angående semester för tjänstemännen vid postdistriktsförvaltningarna och postanstalterna samt angående rätt för qvinliga postfunktionärer att komma i åtnjutande af ålderstillägg, måtte för år 1893 bestämma postverkets anslag, förslagsvis beräknadt, till 7,477,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen, hvarigenom postverkets utgiftsstaten skulle ökas med 227,000 kronor.

Slutsummorna af de för år 1893 föreslagna staterna, jemförda med de för innevarande år fastställda, äro, enligt hvad åberopade statsrådsprotokoll gifver vid handen, följande:

	år 1893:	år 1892:
aflöningsstaten.....	kr. 2,952,300: —	kr. 2,820,800: —
öfvergångsstaten	» 4,600: —	» 6,200: —
indragningsstaten	» 2,593: —	» 2,593: —
pensionsstaten	» 95,500: —	» 88,000: —
omkostnadsstaten	» 4,340,500: —	» 4,193,500: —
oförutsedda utgifter	» 40,000: —	» 90,000: —
afkortningar och restitutioner	» 41,507: —	» 48,907: —
	<hr/>	<hr/>
	Summa kr. 7,477,000: —	kr. 7,250,000: —

Af den i statsrådsprotokollet (sid. 5—36) lemnade utredning inhemtas, att de föreslagna ändringarna i de särskilda staterna afse

I. Ökning.

A. Aflöningsstaten:

genom uppförande i staten af dels arfvode och tjänstgöringspenningar till 5 postinspektörer med tillsammas	kr. 27,500: —
dels ett anslag till ersättning för mistning af uppbörds- och frimärkesprovision åt de kontrollörer och postexpeditörer vid postanstalterna, som beordrades att tjänstgöra vid distriktsförvaltningarna, å	» 7,000: —
	<hr/>
Transport	kr. 34,500: —

	Transport	kr.	34,500: —	
i anslaget till vaktbetjente, för beredande af lön till 2 vaktbetjente, som skulle komma att ersätta 2 indragna vaktmästare, med	»		1,000: —	
i dito till aflönande af poststationsföreståndare med	»		20,000: —	
i dito till aflönande af extra biträden vid postanstalterna med	»		75,000: —	
i dito till ålderstillägg med	»		25,900: —	kr. 156,400: —

B. Pensionsstaten:

af Kongl. Maj:t beviljade nya pensioner ..	kr.	13,050: —	
föreslagna understöd för förre styrmannen Hammarberg och enkan Gjärsvall, tillsammans ..	»	900: —	kr. 13,950: —

C. Omkostnadsstaten:

i anslaget till uppbörds- och frimärkes-provision med	kr.	5,000: —	
i dito till expensutgifter med	»	10,000: —	
i dito till rese- och traktamentsersättningar för resor i embets- och tjensteärenden i allmänhet med	»	7,000: —	
i dito till traktamenten för tjenstemän i jernvägspostkupé med	»	20,000: —	
i dito till postföringskostnad vid befordran å jernväg med	»	90,000: —	
i dito till postföringskostnad vid befordran å landsväg och inom postanstalternas områden samt till landtbrefbäring med	»	15,000: —	Kr. 147,000: —
			Summa ökning: Kr. 317,350: —

II. Minskning:*A. Aflöningsstaten:*

i det i aflöningsstaten under generalpoststyrelsen uppförda anslaget till vikariatsersättning och arvoden åt extra biträden med	kr.	10,000: —
genom uteslutande ur staten af dels de till postförvaltare vid postanstalterna å jernväg samt till den postförvaltare, som bestrider göromålen inom norra jernvägs-postdistriktet, uppförda belopp, tillsammans	»	13,500: —
dels 2 vaktmästarebefattningar med lön af sammanlagdt	»	<u>1,400: —</u> kr. 24,900: —

B. Öfvergångsstaten:

genom afföring af derstädes uppförd aflöning för en numera afliden kanslist hos generalpoststyrelsen med	kr.	1,600: —
--	-----	----------

C. Pensionsstaten:

genom besparing i följd af pensionstagares afgang	kr.	6,450: —
---	-----	----------

D. Oförutsedda utgifter:

minskning med	kr.	50,000: —
---------------------	-----	-----------

E. Afkortningar och restitutioner m. m.:

minskning med	kr.	7,400: —
Summa minskning	kr.	90,350: —
Om från summan af ökningen	kr.	317,350: —
drages summan af minskningen	»	90,350: —
erhålles det belopp af	Kr.	<u>227,000: —</u>

hvarmed enligt Kongl. Maj:ts förslag postverkets utgiftsstaten skulle komma att för år 1893 på det hela ökas.

I Kongl. Maj:ts förslag till inkomstberäkning har inkomstiteln »post-medel», som i riksstaten för innevarande år är uppförd med 7,700,000 kronor, blifvit beräknad till 7,900,000 kronor, men efter afdrag af 100,000 kronor, hvarmed postverkets kassaförslag borde ökas, upptagits till 7,800,000 kronor. Då, på sätt ofvan blifvit angifvet, postverkets utgifter för år 1893 af Kongl. Maj:t beräknats till 7,477,000 kronor, skulle alltså inkomsterna komma att, fränset förenämnda 100,000 kronor, öfverstiga utgifterna med 323,000 kronor.

Utskottet, som beträffande de omständigheter, hvilka legat till grund för öfriga ifrågasatta förändringar i de särskilda staterna, tillåter sig hänvisa till statsrådsprotokollet, får här efter samma protokoll närmare redogöra för de anförda skälen till de förändringar i samma stater, hvilka stå i sammanhang med framställda förslag *dels* om inrättande af distriktsförvaltningar inom postverket, *dels* om beredande utan minskning i inkomster af semester åt tjenstemännen vid dessa distriktsförvaltningar och vid lokalanstalterna, *dels* om rätt för qvinliga postfunktionärer att komma i åtnjutande af ålderstillägg och *dels* om beviljande af förenämnda årliga understöd till förre styrmannen Hammarberg och vaktbetjenten Gjärsvalls enka Annika Henriksdotter.

Hvad då först angår förslaget

om inrättande af distriktsförvaltningar,

så har departementschefen erinrat derom, att han vid anmälan af Riksdagens skrivelse den 12 maj 1888 med anhållan om utarbetande af förslag till post- och telegrafverkens förenande under en gemensam styrelse, till statsrådsprotokollet den 12 januari 1889 uttalat den mening, att i utredningen af denna fråga afven borde ingå en undersökning, huruvida icke det betydliga tryck, som ärendena nu utöfvade på postverkets centralstyrelse, kunde i någon mån lindras. Bland de till generalpoststyrelsen inkommande mål vore säkerligen ett betydligt antal af den beskaffenhet, att deras afgörande med full trygghet borde kunna anförtros åt underordnade myndigheter. Kunde därför på detta område en decentralisation åvägabringas, hvarigenom postverkets öfverstyrelse befriades från bestyret

med en mängd mindre viktiga ärenden, borde en sådan åtgärd icke allenast lända till fromma för handlingskraften hos denna styrelse, utan äfven kunna underlätta lösningen af frågan om post- och telegrafverkens förening.

Sedermera hade Kongl. Maj:t den 13 december 1889, samtidigt med tillsättandet af en komité för utredning af frågan om post- och telegrafverkens förenande under en gemensam styrelse, bemyndigat generalpoststyrelsen att för utarbetande inom styrelsen af förslag, bland annat, till sådana förändringar i postverkets förvaltning, hvarigenom handläggningen af en del ärenden öfverflyttades från centralstyrelsen till underordnade myndigheter, tillkalla visst antal tjenstemän vid den lokala postförvaltningen.

I en den 14 april 1891 aflåten skrifvelse hade nyssberörda komité anfört, att, efter det komiténs flertal bestämt sig för att föreslå, det en förening af post- och telegrafverken under samma styrelse måtte åvägbringas och åtskilliga provisoriska beslut fattats i fråga om organisationen af den gemensamma styrelsen samt af vissa distriktsmyndigheter med mera, komitén vidare hade att till närmare behandling företaga frågan, huru med pensioneringen af det förenade verkets personal skulle ordnas; att det syntes komitén, som om för ordnandet af det blifvande post- och telegrafverkets pensionsangelägenheter två utvägar erbjöde sig, nemligen att antingen den särskilda pensionsinrättningen för telegrafverket jemte dertill hörande enke- och pupillkassa upplöstes och den nuvarande telegrafpersonalen likasom den blifvande nya gemensamma post- och telegrafpersonalen bereddes delegarerätt i civilstatens pensionsinrättning samt i dess enke- och pupillkassa, eller ock en gemensam post- och telegrafpensionsinrättning anordnades, hvilket då borde ske på det sätt, att postpersonalen utginge ur civilstatens pensionsinrättning och i stället erhöles inträde i telegrafverkets nuvarande pensionsinrättning; att komitén, som funnit den senare af dessa utvägar ega företräde framför den förra, ansett angeläget att låta anställa fullständiga undersökningar i fråga om storleken af postverkets andel i civilstatens pensionsinrättnings tillgångar, hvilken undersökning syntes så mycket angelägnare, som, enligt hvad komitén inhemtat, den af Kongl. Maj:t för utredning af civilstatens pensionsinrättnings ställning och behof m. m. den 19 augusti 1889 tillsatta komité till Kongl. Maj:t öfverlemnade vissa enligt uppdrag af komitén verkställda beräkningar angående civilstatens pensionsinrättnings ekonomiska ställning, utvisande, att pensionsinrättningen i stället för att, såsom man ansett sannolikt, ega öfverskott, redan vid 1886 års slut lidit af en kapitalbrist af öfver 7,000,000 kronor; samt att komitén likaledes ansett utredning böra åstadkommas af den på

saken jemväl inverkan af frågan angående verkliga värdet af postverkets pensionsskyldighet beträffande dess personal. Då med anledning af hvad sålunda förekommit hos komitén uppstått tvekan, huru komiténs arbeten dädanefter borde ordnas, hade komitén anhållit, att föreskrift i detta afseende måtte komitén meddelas. Vid föredragning af komiténs berörda skrifvelse hade Kongl. Maj:t enligt beslut den 6 augusti 1891, jemte det komitén bemyndigats att vid fullföljande af sina arbeten utgå från det antagande, att frågan om det framtida ordnandet af post- och telegrafpersonalens samt dess enkors och barns pensionering komme att behandlas i sammanhang med den å bane bragta frågan om ordnandet af pensionsväsendet för statens öfrige civile tjänstemän och betjente, förklarar, att, då det förslag, som i fråga om de båda verkens förening kunde komma att af komitén utarbetas, icke, under förutsättning att detsamma i öfrigt vunne godkännande, torde komma att genomföras, innan frågan om det civila pensionsväsendet blifvit slutligen ordnad, men Kongl. Maj:t ansåge angeläget, att icke i afbidan på sådant ordnande måtte anstå med genomförandet af de förändringar i postverkets förvaltning i syfte att öfverflytta handläggningen af en del ärenden från centralstyrelsen till underordnade myndigheter, hvartill generalpoststyrelsen erhållit befallning att utarbeta förslag, generalpoststyrelsen vid utarbetandet af sådant förslag skulle ega utgå från den förutsättning, att förändringarna i postverkets förvaltning bragtes till stånd oberoende af frågan om post- och telegrafverkens för- enande under en gemensam styrelse; dock att generalpoststyrelsen dervid skulle hafva att tillse, att icke genom de föreslagna förändringarna svårigheter lades i vägen för lösningen af sistberörda fråga.

Generalpoststyrelsen hade nu i skrifvelse den 23 november 1891 fram- lagt ett på grund af det styrelsen gifna uppdrag inom styrelsen utarbetadt förslag till inrättande af distriktsförvaltningar inom postverket äfvensom gjort framställning om anvisande af dertill erforderliga medel.

I sådant afseende hade generalpoststyrelsen anført, bland annat, följande.

Behovet af att kunna åt myndigheter, ställda mellan centralstyrelsen och lokalförvaltningarna, öfverlemnade utredningen och behandlingen af en del ärenden, som nu hvilade direkt på generalpoststyrelsen, kunde icke bestridas, och ett skyndsamt afhjelpande af detta behof skulle, derom vore generalpoststyrelsen förvissad, vara till fördel för styrelsens handlingskraft samt i hög grad gagna den allmänhet, postverket vore satt att betjena.

Redan i sin skrifvelse till Konungen den 25 augusti 1869 med förslag

till allmän poststadga hade generalpoststyrelsen framhållit angelägenheten af, att en del frågor rörande sättet för besörjande af postutvexlingen mellan särskilda postanstalter finge, till förekommande af omgång och tidsutdrägt, i stället för att hvarje gång hänskjutas till generalpoststyrelsens pröfning, handläggas och afgöras af vissa posttjenstemän i orterna, hvilka tjenstemän det ock skulle åligga att öfvervaka postutvexlingens besörjande i enlighet med meddelade föreskrifter.

Om vid ifrågavarande tidpunkt behovet af sådana instanser gjort sig gällande, måste detta i ojemförligt mycket större mån vara förhållandet nu, sedan det svenska postväsendet erhållit en utveckling, som då knappast kunde förutses. Icke minst inom styrelsen hade göromålen i utomordentligt hög grad ökats. Under det att antalet till generalpoststyrelsen inkomna inregistrerade ärenden år 1869 belöpte sig till 4,271, hade antalet sådana ärenden år 1889 ökats till 12,971. År 1890 hade antalet mål minskats med 380, men redan under den vid afgifvande af statsförslaget förflutna delen af år 1891 hade antalet diariesförda mål med resp. 1,197 och 585 öfverstigit dem under motsvarande perioder åren 1889 och 1890.

Att förekomsten inom styrelsen af en så stor arbetsbörda som den nuvarande måste hafva en menlig inverkan på förvaltningen, låge i öppen dag. Användandet af den utvägen att öka arbetskrafterna inom styrelsen skulle icke heller vara till fyllest, ty det vore icke allenast ur synpunkten af att lindring måste beredas styrelsens embets- och tjenstemän, särskildt byråcheferna, i deras arbete, som en decentralisation vore nödvändig, utan densamma påkallades äfven och detta i främsta rummet af hänsyn till verkets ändamålsenliga skötsel och fortsatta utveckling. Endast med tillhjälp af distriktsförvaltningar kunde det blifva möjligt att handhafva den skärpta kontroll, om hvars nödvändighet någon tvekan icke torde råda. Jemte denna kontroll skulle distriktsförvaltningarna vara särskildt egnade att tillhandagå underlydande postförvaltare med erforderliga råd och upplysningar i tjensten samt öfvervaka, att gifna föreskrifter följdes. De skulle bereda möjlighet för centralförvaltningen att bättre, än nu vore fallet, erhålla kännedom om och kunna taga hänsyn till särskilda ort- och personförhållanden vid träffande af anordningar af olika slag, hvilket ofta kunde vara af den största betydelse och jemväl mången gång föranleda till minskning i omkostnaderna för verkets drift. De skulle under sina täta tjänsteresor kunna tillse, att göromålen å postanstalterna vore på lämpligt sätt ordnade och der tillgängliga arbetskrafter på bästa sätt använda. Vid de så ofta förekommande ansökningarna från de särskilda postanstalternas föreståndare om tillökning i anslagen till biträdespersonalen vore styrelsen — i saknad af hvarje annan utredning, än den sökanden sjelf lemnat —

ofta tveksam i valet emellan ett obetingadt bifall till anspråk, som kunde förefalla väl höga, eller ett afslag, som kunde verka hämmande å postgöromålens behöriga skötande. En utredning från en distriktsförvaltnings sida vore i sådana fall ytterst välbehöflig. Distriktsförvaltningarna skulle ock på ett tillförlitligare sätt, än nu kunde ske, genom beröring med allmänheten erhålla kännedom om och kunna öfverskåda posttrafikens behof inom de särskilda landsdelar, der deras verksamhet vore förlagd, samt blifva i tillfälle att skyndsamt afhjelpa öfverklagade smärre olägenheter eller befintliga brister och beträffande större sådana föreslå lämpliga åtgärder. Det lede väl intet tvifvel, att härigenom en bättre enhet, ordning och säkerhet i postgöromålens handhafvande samt en större möjlighet att tillmötesgå allmänhetens önskningsar skulle kunna ernås.

På sätt generalpoststyrelsen i sin ofvan omförmälda skrifvelse den 25 augusti 1869 erinrat, förekommo redan då mellaninstanser inom de flesta länder med mera utveckladt postväsende. Numera funnes, enligt hvad exempelvis kunde anföras, dylika instanser i Tyska riket, Bayern, Österrike, Ungern, Storbritannien och Irland, Nederländerna, Ryssland, Frankrike, Spanien, Portugal, Grekland, Belgien, Schweiz och Italien.

Såsom i det ofvanberörda yttrandet till statsrådsprotokollet den 12 januari 1889 uttalats, skulle ock inrättandet af dylika underordnade myndigheter här i landet underlätta lösningen af frågan om post- och telegrafverkens förening; och generalpoststyrelsen hölle för sin del före, att sådana mellanmyndigheter vore en nödvändig förutsättning för en gemensam post- och telegrafförvaltning.

Då generalpoststyrelsen nu ginge att framlägga det förslag till inrättande af dylika mellanmyndigheter, som blifvit inom styrelsen utarbetadt, skedde det i visshet derom, att sådana myndigheter vore nödvändiga och skulle visa sig gagneliga både för postverket och allmänheten. För sin uppfattning om dylika myndigheters gagnelighet hade styrelsen för öfrigt att åberopa stödet af erfarenheten ej blott från utlandet, utan äfven från dan svenska postförvaltningen. De nuvarande jernvägspostinspektionerna hade nemligen i vissa hänseenden funktioner, likartade med dem, som enligt styrelsens mening borde tillkomma de nya distriktsmyndigheterna, och generalpoststyrelsen kunde i fullaste mån vitsorda den stora nytta och det stöd, centralförvaltningen hemtade af dessa jernvägspostinspektioner.

Vid uppgörande af förslaget i fråga hade generalpoststyrelsen med ledning af förhållandena i utlandet haft att välja mellan två olika hufvudformer. Den ena af dessa hade varit att låta föreståndarne för en del större postanstalter, med bibehållande af sina respektive föreståndarebefattningar, öfvertaga chefskapet för samtliga postanstalter inom vissa dem

tilldelade distrikt, och den andra att inrätta särskilda myndigheter, hvilka uteslutande skulle hafva till uppgift att tjena såsom mellaninstanser.

Den förra anordningen, hvilken, så vidt kunnat af tillgängliga handlingar inhemtas, funnes införd i *Portugal*, *Spanien* och *Italien*, ehuru i de två senare af dessa länder dessutom funnes fristående inspekterande mellanmyndigheter, var den, som af generalpoststyrelsen år 1869 förordats. Styrelsen hade då af anförda skäl (statsrådsprotokollet sid. 10—11) ifrågasatt, att uppsigten öfver postbefordringen och postutvexlingens besörjande inom vissa distrikt måtte uppdragas åt en af postkontorsföreståndarne inom samma område, dock sålunda att detta uppdrag, utan att vara fäst vid visst postkontor, måtte kunna för längre eller kortare tid anförtros åt hvilken som helst af ifrågavarande tjänstemän, som dertill befundes mest lämplig. Styrelsen hade tillika förordat, att distriktens antal skulle bestämmas till tolf eller möjligen till nio, samt att den postförvaltare, som finge uppdraget sig anförtrodt, skulle för detsamma få uppbära särskildt arfvode till visst belopp, hvarjemte han, för att kunna något så när oförhindrad af postkontorsgöromålen egna sig åt det nämnda uppdraget, borde ega att påräkna anställande vid postkontoret af ett särskildt extra biträde.

Den andra i utlandet förekommande hufvudformen för distriktsförvaltning, eller den med särskilda för sig bestående myndigheter, hade vunnit vida större utbredning än den förra. Den hade sålunda, hvad europciska länder anginge, införts i *Tyska riket*, *Österrike*, *Ungern*, *Storbritannien och Irland*, *Ryssland*, *Frankrike*, *Grekland*, *Nederländerna*, *Belgien* och *Schweiz*. I *Bayern* vore den alternativt införd, på det sätt, att lokalanstalten i den ort, der distriktsmyndigheten hade sitt säte, kunde vara förenad med denna. Äfven i *Amerikas förenta stater*, der decentralisationsfrågan stode på dagordningen, hade vederbörande tänkt sig distriktsmyndigheterna såsom fristående förvaltningsorgan.

För sin del hölle generalpoststyrelsen före, att, om den ifrågasatta nya instansen i verkligheten skulle kunna fullt uppfylla det med densamma åsyftade målet, åt densamma måste gifvas en sådan organisation, att distriktschefen uteslutande kunde egna sig åt sina åligganden såsom sådan. Förhållandena hade sedan år 1869 så väsentligen ändrats genom jernvägsnätets utbredning och rörelsens tillväxt i öfrigt, att den af generalpoststyrelsen då förordade ombildningen af den äldre postinspektorsinstitutionen icke vidare kunde anses ändamålsenlig. Först och främst måste nemligen förvaltningen af ett stort postkontor med de olika grenar af poströrelse, som nu der förekomme, af dess chef kräfva så mycket arbete och så mycken omtanke, att någon möjlighet icke för honom kunde förefinnas att, utan en högst väsentlig lättnad i postkontorsgöromålen, vid sidan deraf

egna sig på ett verkligt tillfredsställande sätt åt verksamheten såsom chef för ett stort distrikt. Och fränsedt att det för postverket icke kunde vara förmånligt, att förvaltningen af just de större och mera svårskötta postkontoren komme att till en icke ringa del uppehållas af underordnade tjänstemän, skulle alltså postkontorsföreståndarens verksamhet såsom distriktschef, om han samtidigt skulle kunna egna *någon* omsorg åt det honom anförtrodda postkontorets skötsel, komma att i väsentlig mån hämmas. Särskildt syntes den kraftigare uppsigt öfver de lokala anstalterna, hvars åstadkommande skulle vara en af den nya institutionens hufvuduppgifter, svårligen kunna i önskvärd mån uppnås, om distriktschefen i denna sin verksamhet inskränktes af nödvändigheten att vid ett visst af distriktets postkontor närmare öfvervaka gången af ärendena och i viss mån äfven deltaga i desamma.

Vidare föranledde särskilda förhållanden dertill, att den större utgift, inrättandet af för sig bestående distriktsmyndigheter kunde synas skola betinga i jämförelse med en anordning, liknande den af generalpoststyrelsen år 1869 förordade, i verkligheten komme att blifva relativt obetydlig. Om distriktsmyndigheterna blefve fristående, borde nemligen, jemte det att deras antal kunde blifva mindre än i det andra fallet, de nu befintliga jernvägspostinspektionerna kunna indragas och dessas göromål öfvertagas af de nya distriktsmyndigheterna, med iakttagande likväl dervid, att samtliga de inspektionerna nu omedelbart underlagda poststationer — så väl vid jernvägsstationer inrättade som öfriga — skulle förläggas närmast under de postkontor, dit de på grund af sitt läge kunde finnas böra hänföras. Kostnaden för särskilda jernvägspostinspektioner skulle således kunna inbesparas; och den ekonomiska vinsten deraf skulle, hvad framtiden beträffade, blifva än mera betydande än för närvarande, enär någon tvekan icke kunde råda derom, att, i händelse det nuvarande systemet för jernvägspostförvaltningen skulle bibehållas, inrättandet af en fullständig jernvägspostinspektion för öfre Norrland inom den närmast liggande tiden skulle vid det fortgående jernvägsbyggandet i denna del af riket blifva oundgängligen nödigt. Skulle åter distriktscheffsbefattningarna komma att sammanbindas med föreståndareplatserna vid större postkontor, kunde visserligen i allt fall den inskränkning i nuvarande jernvägspostinspektioners åligganden genomföras, att vederbörande poststationer undantoges från deras uppsigt, i följd hvaraf en i annat fall nödig förstärkning i deras personal äfven skulle kunna undvikas, men i öfrigt skulle man gifvetvis nödgas för den egentliga jernvägspostförvaltningen bibehålla de ifrågavarande inspektionerna.

Om således, redan hvad postförvaltningen enbart beträffade, in-

rättandet af för sig bestående mellanmyndigheter måste anses ega afgjordt företräde framför den andra anordningen, blefve detta naturligen i ännu högre grad förhållandet, då det blefve fråga om att inrätta dylika myndigheter för så väl post- som telegrafväsendet gemensamt. Jemte det att vederbörande distriktschefers åligganden i detta fall komme att blifva mera kvalificerade, ansvarsfulla och ansträngande, måste det nemligen blifva ännu svårare för stora lokalanstalters föreståndare att vid sidan af förenade anstalters förvaltning utöfva annan verksamhet; och då generalpoststyrelsen vid upprättandet af sitt förslag skolat tillse, att icke genom de föreslagna förändringarna svårigheter lades i vägen för lösningen af frågan om post- och telegrafverkens förenande, men mellanmyndigheter, så organiserade, som generalpoststyrelsen år 1869 ifrågasatt, torde blifva för en gemensam post- och telegrafförvaltning oanvändbara, hade det synts generalpoststyrelsen icke böra råda någon tvekan derom, att mellaninstanserna borde erhålla en sådan organisation, att de blefve helt och hållet skilda från de lokala anstalterna.

Innan generalpoststyrelsen närmare redogjorde för, huru enligt generalpoststyrelsens förmenande de ifrågavarande myndigheterna borde vara inrättade, ansåge sig generalpoststyrelsen böra i allmänna drag angifva, hvilka åligganden synts böra anförtros åt samma myndigheter.

I enlighet med hvad redan i det föregående delvis blifvit antydt, skulle de nya distriktscheferna, eller, såsom de syntes generalpoststyrelsen lämpligen kunna benämnas, *postinspektörerna*, hafva till hufvudsaklig uppgift *dels* att utöfva tillsyn öfver postinrättningarna inom distriktet, således äfven öfver jernvägspostbefordringen, samt ombesörja verkställigheten i vissa fall af styrelsens beslut, *dels* att utreda och förbereda vissa frågor, hvilka sedermera skulle underställas styrelsen, *dels* ock slutligen att sjelfständigt handlägga och afgöra vissa ärenden, hvilka nu i allmänhet vore föremål för styrelsens behandling och beslut, samt vidtaga åtskilliga åtgärder i öfrigt, som nu tillkomme styrelsen.

I *förstnämnda afseende* skulle inspektörerna öfvervaka postbefordringen inom distriktet, tillse, att den blefve med största möjliga omsorg, säkerhet och skyndsamhet bestridd, samt att gromålen vid postanstalterna blefve förrättade i enlighet med gifna föreskrifter, äfvensom att anordningarna vid postanstalterna till allmänhetens betjenande vore af beskaffenhet att motsvara trafikens omfattning.

Det skulle alltså tillkomma inspektörerna att utöfva befäl öfver samtliga inom de resp. distrikten anställda posttjenstemän, poststationsföreståndare, föreståndare för ångbåtspostexpeditioner, postvaktbetjente och landtbrefbärare; att minst en gång årligen och i öfrigt, så ofta om-

ståndigheterna kunde dertill föranleda, verkställa inspektion och inventering af alla underlydande fullständiga postanstalter, dervid dock den kontrollör, som, enligt hvad nedan närmare angifves, skulle vara anställd vid inspektörens expedition, skulle med inspektören alternera; att, då så af särskilda förhållanden påkallades, sjelf eller genom kontrollören inspektera poststationer inom distriktet; samt att tidt och ofta inspektera de å jernvägarne inom distriktet framgående postkupéexpeditioner och postiljonskupéer. Hvad särskildt jernvägspostbefordringen och den för densamma anställda personal anginge, så skulle de nya postinspektörerna i afseende derå utöfva den omedelbara tillsyn, som tillkomme de nuvarande jernvägspostinspektörerna.

Hvad derefter anginge den postinspektörerna åliggande *förberedande och utredande verksamheten*, borde det enligt generalpoststyrelsens förmenande först och främst tillkomma inspektörerna att, under noggrant aktgifvande på förhållandena å skilda orter inom distriktet, till styrelsen afgifva erforderliga förslag om inrättande af nya postanstalter eller postgångar samt om indragning eller förändring af förut befintliga äfvensom rörande postbefordringen i allmänhet inom distriktet.

Vidare skulle inspektörerna å styrelsens vägnar emottaga uppsägning af kontrakt rörande poststationsföreståndarebefattning, postbefordring, posttransport inom postanstalts område, vårdande af postgoods, förhyrande af lägenheter m. m. samt träffa åtgärder för erhållande af nya, på styrelsens pröfning beroende kontrakt i förenämnda hänseenden, hvarjemte inspektörerna skulle verkställa undersökning vid inträffande oordning i afseende å fortskaffande af post eller vid fel eller försummelse af postförare.

Beträffande slutligen den inspektörerna tillkommande *sjelfständiga afgjöranderätten*, skulle de ega, bland annat, att uppgöra och ändra vissa tidtabeller för postbefordring; att verkställa en del liqvider; att förordna om poststations uppflyttning i högre klass, anbringande af breflådor, utförande af mindre reparationer å posthusbyggnader, inventarier och persedlar samt om inköp af inventarier och persedlar till ersättande af förslitna; att medgifva ökad förskott af frimärken, frankokouvert, brefkort och kortbref till poststationsföreståndare m. fl.; att antaga och entlediga reservvaktbetjent; att i vissa fall låta anställa tillfälliga biträden vid de lokala anstalterna; att inom vissa gränser utöfva disciplinär myndighet öfver postpersonalen inom distriktet; samt att för kortare tid bevilja tjänstledighet bland underlydande personal.

I fråga om huru dessa distriktsförvaltningar borde vara anordnade för att kunna på ett tillfredsställande sätt uppfylla de åligganden, hvilka skulle dem tillkomma, hade generalpoststyrelsen, vid det förhållande att

förvaltningarna blefve för sig bestående myndigheter, trott sig kunna inskränka deras antal till fem, mellan hvilka riket, med undantag af städerna Stockholm, Göteborg och Malmö, skulle i territoriellt hänseende fördelas likasom samtliga inom de fem territoriella distrikten befintliga postinrättningar. I spetsen för dessa myndigheter skulle, såsom redan af det föregående syntes, finnas en postinspektör. Han skulle på förslag af generalpoststyrelsen tillsättas af Kongl. Maj:t, dock icke medelst fullmägt, utan på förordnande tills vidare eller på viss tid. Närmast under inspektören skulle åter, enligt hvad jemväl i det föregående vore antydt, såsom assistent af generalpoststyrelsen anställas en kontrollör. I öfrigt skulle vid postinspektionerna tjenstgöra erforderligt antal postexpeditörer och extra biträden samt vaktbetjente. Dessas antal kunde svårigen på förhand med bestämdhet angifvas i annan mån, än att vid hvarje postinspektion skulle finnas åtminstone en postexpeditör, hvilken, bland annat, skulle sköta kassörsgöromålen, två à tre extra biträden samt en vaktbetjent.

Från postinspektörernas myndighet hade ansetts böra undantagas städerna Stockholm, Göteborg och Malmö. Anledningen dertill vore den betydande poströrelsen inom nämnda städer. Föreståndarne för postkontoren derstädes skulle, beträffande dem underlydande personal och för de till anstalterna hörande områden, i tillämpliga delar utöfva inspektörs myndighet och åligganden.

Hvad derefter anginge den vid postinspektionerna anställda personals aflöningsförhållanden, hade generalpoststyrelsen ansett, att endast i afseende å postinspektörerna några aflöningsbelopp behöfde i postverkets utgiftsstaten uppföras; och hade det syntes styrelsen att, med hänsyn till det ansvarsfulla arbete, som uppenbarligen komme att dessa inspektörer åligga, och i betraktande jemväl deraf, att de skulle vara förmän för så pass aflönade postförvaltare som dem af andra klass, aflöningsbeloppet icke kunde sättas lägre än till 5,500 kronor, deraf — med tillämpning af den fördelning, som vore bestämd i fråga om aflöningen för tjänstemännen vid lokalförvaltningen — $\frac{3}{4}$ eller 4,125 kronor skulle utgöra arfvode och $\frac{1}{4}$ eller 1,375 kronor tjenstgöringspenningar. Härförutom skulle postinspektörerna ega att under sina tjänsteresor åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt tredje klassen i gällande resereglemente, hvarvid generalpoststyrelsen dock förutsatte, att dessa inspektörer skulle, i likhet med hvad nu vore fallet med jernvägspostinspektörerna, erhålla fribiljett å statens jernvägar.

Inrättandet af några nya biträdande tjänstemansbefattningar skulle icke erfordras, utan skulle vederbörande kontrollörer och postexpeditörer

från lokalstaten placeras till tjänstgöring vid distriktsförvaltningarna. Att tilldela dem något särskildt arfvode under den tid, de derstädes tjänstgjorde, hade icke synts generalpoststyrelsen nödigt, då tjänstgöringen för dem icke torde blifva mera betungande vid distriktsförvaltningarna än vid lokalanstalterna. Men när de kontrollörer och postexpeditörer, som till distriktsförvaltningarna placerades, derigenom komme att gå miste om den andel i uppbörds- och frimärkesprovision, hvaraf de skulle hafva kommit i åtnjutande vid tjänstgöring å lokalstaten, borde de för denna provision erhålla godtgörelse. Frånsett de kontrollörer, som vore anställda vid de nuvarande jernvägspostinspektionerna, samt den kontrollör, som skötte kassörsgöromålen vid Stockholms postkontor, hvilka tjänstemäns provisionsandelar uppgått till högre belopp, hade, enligt gjorda beräkningar, uppbörds- och frimärkesprovisionen för öfriga kontrollörer under åren 1885—1889 utgjort i medeltal omkring 620 kronor årligen för hvarje. Motsvarande provision för postexpeditörerna, jemväl med undantag af de vid jernvägspostinspektionerna tjänstgörande, hade under samma tid uppgått till i jemnt tal 334 kronor. Med stöd af dessa beräkningar hade generalpoststyrelsen ansett, att godtgörelsen i förenämnda hänseende borde utgå till kontrollör med 600 kronor och till postexpeditör med 400 kronor och för den skull samt då högsta antalet vid distriktsförvaltningarna placerade postexpeditörer tills vidare icke torde komma att öfverstiga tio, i postverkets utgiftsstaten för år 1893 upptagit såsom »förslagsanslag» ett belopp af 7,000 kronor för beredande af tillgång till sådan godtgörelse. För de tjänsteresor, kontrollör kunde komma att företaga, skulle han i öfrigt ega att uppbära resekostnads- och traktamentsersättning enligt den för posttjänstemän i allmänhet fastställda grund eller efter resereglementets fjerde klass, dervid fribiljett å statens jernvägar för sådana resor syntes kunna tillhandahållas äfven honom.

Erforderligt antal vaktbetjente skulle likaledes erhållas från postanstalterna och åtnjuta vanliga aflöningsförmåner.

För de extra biträden, hvilka skulle placeras eller anställas vid distriktsförvaltningarna, hade arfvodesbeloppet ansetts icke behöfva öfverstiga 1,500 kronor årligen för hvarje eller enahanda belopp, som nu komme de af generalpoststyrelsen förordnade extra biträdena vid jernvägspostinspektionerna inom centrala, vestra och södra jernvägspostdistrikten till del.

Den ökade kostnad, som för postverket skulle uppstå till följd af nu föreslagna distriktsförvaltningars inrättande, skulle sålunda bestå deri, att den nuvarande utgiftsstaten skulle ökas med arfvoden och tjänstgörings-

penningar till fem postinspektörer à 5,500 kronor, tillhopa kronor 27,500: —
 samt med högst » 7,000: —
 för att bereda godtgörelse till vissa biträdande tjänstemän i stället för uppörds- och frimärkesprovision.

Från summan häraf kronor 34,500: —
 borde dock, för att bedöma den *verkliga* ökningen i utgifter, afdragas:

dels det belopp kr. 10,000: —
 hvarmed, enligt hvad förut angifvits, det i aflöningsstaten under generalpoststyrelsen upptagna anslaget till vikariatsersättning samt arfvoden åt extra biträden m. m. ansetts, under förutsättning af distriktsförvaltningars inrättande, kunna minskas, *dels ock* resp. » 12,000: —
 och » 1,500: —
 som nu vore å aflöningsstaten uppförda till postförvaltare vid postanstalterna å jernväg samt till den postförvaltare, som bestrede göromålen inom norra jernvägs-postdistriktet.

Efter afdrag af sålunda tillhopa » 23,500: —
 borde till återstående beloppet kronor 11,000: —
 läggas:

ej mindre det belopp » 7,980: —
 hvarmed, sedan de för närvarande vid jernvägspostinspektionerna utgående extra biträdesarfvoden och s. k. dispositionsanslag till största delen tagits i anspråk för extra biträden vid distriktsförvaltningarna, anslaget till *extra biträden vid postanstalterna* ansetts böra, med någon förändring i anslagets benämning, höjas för att bereda tillgång att i succession efter de kontrollörer och postexpeditörer, som, utöfver de vid jernvägspostinspektionerna disponibla, placerades från lokalanstalterna till distriktsförvaltningarna, anställa erforderligt ökad antal extra biträden vid lokalanstalterna,

än äfven — med beräkning att de vid distriktsförvaltningarna anstälde inspektörers och kontrollörers tjänsteresor skulle årligen kosta omkring 15,000 kronor

Transport kronor 18,980: —

	Transport kronor 18,980: —
— det belopp, hvartill ökningen i utgifter å anslaget » till rese- och traktamentsersättningar för resor i embets- och tjänsteärenden i allmänhet » ansetts kunna begränsas, eller sedan från kostnaderna för den distriktsförvaltningarna åliggande inspektion och inventering af postanstalter afräknats hvad som kunde antagas blifva besparadt i följd af dessa förvaltningars inrättande dels genom inskränkning i styrelsepersonalens och andra af styrelsen direkt förordnade inspektions- eller inventeringsförrättares tjänsteresor, eller omkring 6,000 kronor, dels ock genom upphörande af jernvägspostinspektörernas resor, hvilka beräknats kosta omkring 5,500 kronor årligen.	» 3,500: —
Summan häraf utgjorde	» 22,480: —
och om i denna kostnad beräknades en ytterligare minskning derigenom, att de för närvarande till tre expeditörer vid jernvägspostinspektionerna med tillhoppa	» 1,369: —
utgående dagtraktamenten skulle komma att upphöra, ehuru väl till detta jemförelsevis ringa belopp icke ansetts böra tagas hänsyn vid förslag till bestämmande af traktamentsanslaget, skulle verkliga kostnaden komma att utgöra	kronor 21,111: —

en kostnad, som det afsedda ändamålets vinnande finge anses väl uppväga.

För egen del har departementschefen anført, att det af generalpoststyrelsen framlagda förslaget till inrättande af distriktsförvaltningar syntes honom innefatta en lycklig lösning af frågan om åstadkommande af en decentralisation inom postadministrationen, hvaraf behovet länge gjort sig känbart. Generalpoststyrelsen hade redogjort för de åligganden, som skulle tillkomma dessa förvaltningar i deras olika verksamhetsgrenar, såsom dels inspekterande postanstalterna, dels utredande och förberedande vissa ärenden, hvilkas afgörande ankomme på centralstyrelsen, dels ock sjelfständigt beslutande, samt med styrka framhållit de fördelar, som ur dessa olika synpunkter skulle genom inrättandet af dessa myndigheter beredas postverket. Beträffande den sistnämnda af de verksamhetsgrenar, som skulle tillkomma distriktsförvaltningarna, skulle visserligen, enligt departementschefens förmenande, kunna ifrågasättas, huruvida icke enligt de af generalpoststyrelsen antydda grunder ett nog vidsträckt mått af sjelfständig beslutanderätt blifvit tillagdt omförmälda förvaltningar, och departementschefen förestälde sig därför, att Kongl. Maj:t måhända vid fastställande af

instruktion för dessa kunde finna skäligt vidtaga lämplig begränsning af sagda beslutanderätt, men i öfrigt instämde departementschefen med generalpoststyrelsen i fråga om den nytta, som af den nya institutionen borde kunna vinnas för postverket, och ville, beträffande den inspekterande verksamhet, som skulle tillkomma distriktsförvaltningarna, särskildt betona angelägenheten deraf, att med den omfattande medelsförvaltning, som, efter uppkomsten af nya och utvecklingen af äldre sätt för penningförsändning genom postverket äfvensom efter postsparbankens inrättande, åläge postanstalterna, dessa underkastades en jemnare tillsyn, än som för närvarande kunde åstadkommas. Den uppgift, distriktsförvaltningarna i detta afseende finge att fylla, blefve säkerligen den icke minst betydelsefulla.

Med fäst afseende jemväl derå, att den ökning i postverkets anslag, som skulle erfordras för inrättandet af distriktsförvaltningar, så organiserade, som i generalpoststyrelsens skrifvelse angäfvos, måste i förhållande till den väsentliga nytta, som derigenom skulle postverket beredas, anses ganska måttlig, syntes departementschefen någon tvekan ej böra råda om önskvärdheten deraf, att den ifrågavarande institutionen blefve införd.

Hvad de föreslagna nya postinspektörernas aflöning beträffade, så borde densamma, i betraktande af vigten och omfånget af de göromål, som skulle dem åligga, samt den ställning, de komme att inom administrationen intaga, ej sättas lägre än generalpoststyrelsen ifrågasatt.

På grund af det anförda, och då generalpoststyrelsen kunde anses hafva vid utarbetandet af det föreliggande förslaget på ett fullt tillfredsställande sätt ställt sig till efterrättelse den i kongl. brefvet den 6 augusti 1891 styrelsen meddelade föreskrift att tillse, att genom de förändringar i nu ifrågavarande hänseende, till hvilka styrelsen hade att utarbeta förslag, svårigheter icke lades i vägen för lösningen af frågan om post- och telegrafverkens förenande under en gemensam styrelse, ansåge departementschefen sig böra biträda framställningen om distriktsförvaltningarnas upptagande i postverkets stater.

Beträffande derefter frågan om beredande af

semester utan minskning i inkomster åt posttjenstemän,

så hade, meddelar departementschefen, generalpoststyrelsen till en början erinrat, att enligt § 67 i den för styrelsen gällande instruktion af den 4 juni 1886 generalpoststyrelsen vore oförhindrad träffa sådana anordningar, att, i den mån utan särskild kostnad för postverket och utan hinder för göromålens gång ske kunde, äfven tjenstemännen vid postanstalterna be-

reddes semester af högst en månad för en hvar, samt att ett stadgande i enahanda syfte jemväl återfunnes i den förut gällande instruktionen för generalpoststyrelsen.

Behovvet af semester för desse tjänstemän finge således, enligt generalpoststyrelsens förmenande, anses erkänt, men bestämmelsen, att semestern icke finge föranleda särskild kostnad för postverket, hade vållat, att den genom semestern afsedda hvila endast undantagsvis kunnat vederbörande beredas. Särskildt hade det mött och mötte fortfarande svårighet att, utan allt för stora uppoffringar från tjänstemännens sida, bereda semester åt föreståndarne för de många postkontor, der postförvaltaren ensam vore ordinarie tjänsteman, såsom förhållandet, med få undantag, vore vid 5:te och 6:te klassernas postkontor.

Om semestern vore icke allenast en förmån för tjänstemannen, utan äfven ett medel att, genom beredande af någon kortare hvila från ett ansträngande och enerverande arbete, göra tjänstemannen mera uthållig, vore det påstående icke obefogadt, att semestern vore till fördel äfven för sjelfva tjänsten och dess skötande. Att tjänsterna å postanstalterna, der arbetet icke låge nere någon dag och vid vissa af dem icke ens någon natt af året, vore ansträngande, vore utan tvifvel allmänt erkänt. När då med den för tjänstens skötande erforderliga hvilan kunde förenas den kontroll, som låge deri, att uppbördsman måste å tid, den öfverordnade myndigheten bestämt, efter inventering, för någon kortare tid frånträda sin befattning, syntes det vara rättvist, att de med semestern förenade kostnader drabbade staten och icke tjänstemannen. Möjligheten att mera allmänt erhålla semester hade utgjort öfverläggningsämne vid två särskilda postmannamöten; och styrelsen för posttjänstemännens förening hade på grund af uppdrag af det under år 1891 i Stockholm hållna mötet hos generalpoststyrelsen gjort framställning derom, att åt de ordinarie tjänstemännen vid postanstalterna måtte beredas kostnadsfri semester under en månad årligen, samt att semestern måtte blifva obligatorisk för sådana tjänstemän, som hade sig anförtrodd uppbörd. Denna framställning ansåge sig generalpoststyrelsen böra på förut anförda skäl understödja.

Hvad kostnaderna anginge, förestälde sig generalpoststyrelsen, att ordinarie tjänsteman af lägre grad vid postanstalt borde vara skyldig att, om han för beredande af semester förordnades till högre befattning, densamma bestrida mot åtnjutande endast af sina egna aflöningsförmåner, dock ej längre tid än tre månader under ett år, och att således postverkets kostnader för semesterns beredande borde begränsas till utgifvande af skäligen arfvoden åt de extra tjänstemän, som, eljest oafflönade, tillkallades att under semestertiden tjänstgöra å postanstalterna eller

vid distriktsförvaltningarna, derest sådana blefve inrättade. Generalpoststyrelsen hade tänkt sig, att beloppet af detta arfvode, hvilket naturligtvis måste blifva något beroende af tjänstgöringens beskaffenhet och lefnadskostnaderna å olika orter, vid de fasta postanstalterna i regeln icke skulle öfverstiga 60 kronor i månaden, dock att, för den händelse ordinarie tjänsteman icke kunde erhållas att under semester för postförvaltare bestrida dennes tjänst, till äfventyrs erforderligt fyllnadsbelopp syntes böra utgå af postmedel, på det att vikarie för postförvaltare icke måtte under semesterförordnandet åtnjuta lägre arfvode än 100 kronor i månaden. Hvad anginge arfvodet till extra tjänsteman, som inkallades att under semester tjänstgöra för i jernvägspostkupé anställd postexpeditör, ansåge generalpoststyrelsen detta arfvode kunna sättas något lägre än arfvodet för semestertjänstgöring vid fast postanstalt, dock icke under 25 kronor i månaden, med rätt för vikarien att jemväl uppbära det, enligt bestämmelserna i kongl. brefvet den 8 december 1881, till de i jernvägspostkupé tjänstgörande postexpeditörer utgående traktamente.

Till dessa kostnader komme ytterligare ersättning till vikarie enligt gällande resereglemente, när resa för inställelse till tjänstgöring erfordrades.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hade generalpoststyrelsen hemställt, att, på det att åt tjänstemännen vid postdistriktsförvaltningarna och postanstalterna måtte kunna, utan särskilda kostnader för dem sjelfva, beredas semester af en månad årligen för hvar tjänsteman, följande föreskrifter måtte varda meddelade, att, jemte öfriga redan gifna bestämmelser, gälla såsom vilkor för tillgodonjutande af aflöningsförmåner å stat för dylika tjänstemän, nemligen:

att tjänsteman af lägre grad skulle, när sådant erfordrades för beredande af semester, vara skyldig att, om han förordnades till högre befattning vid distriktsförvaltningarna eller postanstalterna, densamma bestrida mot åtnjutande allenast af den honom eljest tillkommande aflöning, dock ej längre tid än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår;

att semester finge af tjänstemännen vid distriktsförvaltningarna och postanstalterna åtnjutas, i den mån sådant i vederbörlig ordning pröfvades kunna ske utan hinder för göromålens gång;

att vid distriktsförvaltning eller postanstalt anställd tjänsteman, som hade sig anförtrodd uppbörd, skulle vara pliktig att å tid af året, som af vederbörande öfverordnade myndighet bestämdes, begagna sig af ifrågavarande semester;

att dessa föreskrifter ovilkorligen skulle lända till efterrättelse för

dem, som med eller efter 1893 års ingång tillträdde tjänstebefattning vid distriktsförvaltning eller postanstalt; samt

att de, som dessförinnan tillträdtt tjänstebefattning vid postanstalt och icke kunde lagligen förbindas att, mot sitt bestridande, underkasta sig ifrågavarande föreskrifter, skulle blifva underkastade desamma, om och när de anmälde sin önskan att komma i åtnjutande af semester.

Då beloppet af den kostnad, som för genomförande af berörda förslag skulle postverket tillskyndas, utöfver ersättningen för resor, beräknats till omkring 30,000 kronor, och, såsom förut omförmålt, det af distriktsförvaltningars anordnande påkallade anställandet af ökad antal extra biträden vid postanstalterna ansetts föranleda en ökad kostnad af 7,980 kronor, att utgå af anslaget till aflönande af extra biträden vid postanstalterna, samt detta anslag redan måst öfverskridas med betydliga belopp och med ökad posttrafik måste än vidare tagas i anspråk, hade generalpoststyrelsen, för tillgodoseende af dessa särskilda behof, ansett, att anslaget för år 1893 icke borde sättas lägre än till 510,000 kronor och således höjas med 75,000 kronor.

I betraktande af det trägna och ansträngande arbete, posttjensten kräfde, syntes det departementschefen vara af rättvisa och billighet påkalladt, att tjänstemännen vid postanstalterna afvensom vid distriktsförvaltningarna, derest sådana komme att inrättas, bereddes tillfälle att, der sådant utan hinder för göromålens gång kunde ske, utan ekonomisk uppoffring komma i åtnjutande af en kortare semester hvarje år. Härtill komme, att, derest i öfverensstämmelse med generalpoststyrelsens förslag semestern blefve obligatorisk för dem bland ifrågavarande tjänstemän, som hade sig anförtrodd uppbörd, en sådan anordning afven skulle innebära en högst afsevärd skärpning af kontrollen öfver uppbörden af postmedel. Departementschefen funne sig därför böra hos Kongl. Maj:t på det lifligaste förorda hvad generalpoststyrelsen uti ifrågavarande hänseende föreslagit, dervid endast, i fråga om sista punkten bland de af generalpoststyrelsen för åtnjutande af aflöningsförmåner å stat för nu ifrågavarande posttjänstemän föreslagna nya vilkor, erinrande, att, på sätt generalpoststyrelsen jemväl torde hafva afsett, den uti sagda punkt innefattade föreskrift uppenbarligen endast borde komma till tillämpning i det fall, att der afsedd tjänsteman annälde sin önskan att komma i åtnjutande af semester *utan afstående af aflönning*.

I fråga om den föreslagna bestämmelsen angående

rätt för qvinlig postfunktionär att komma i åtnjutande af ålderstillägg, har departementschefen anmärkt, att genom kongl. bref den 19 december 1884 angående qvinnas anställning såsom postexpeditör och föreståndare

för femte eller sjette klassens postkontor Kongl. Maj:t förklarar, att, då sådan befattning åt qvinna anförtrordes, å befattningen icke finge utfärdas annat än förordnande eller konstitutorial, hvarigenom tjensten icke blefve definitivt tillsatt. Denna bestämmelse, som äfven återfunnes i § 32 mom. 6 af den för generalpoststyrelsen gällande instruktion, hade vållat, att i ett särskildt fall, der en qvinlig postexpeditör begärt komma i åtnjutande af ålderstillägg, för hvars erhållande hon i öfrigt uppfyllt stadgade vilkor, generalpoststyrelsen förklarar sig förhindrad bifalla den sålunda gjorda ansökningen; och sedan sökanden hos Kongl. Maj:t fullföljt sin begäran, hade Kongl. Maj:t enligt beslut den 23 oktober nästlidet år, när sökanden allenast vore konstituerad att tills vidare vara postexpeditör, funnit ansökningen ej kunnat bifallas.

Med erinran härom hade generalpoststyrelsen nu hemställt, att jemväl qvinna, som vunnit anställning som postförvaltare eller postexpeditör, måtte förklaras likställd med den manliga tjenstepersonalen i fråga om rättighet till ålderstillägg.

Till stöd för denna framställning hade anförts, att afsigten med förenämnda genom kongl. brefvet den 19 december 1884 meddelade bestämmelse kunde antagas hufvudsakligast hafva varit att derigenom fritaga qvinlig postfunktionär från skyldighet att med afgifter bidraga till civilstatens pensionsinrättnings enskilda enke- och pupillfond, men ingalunda att göra henne i aflöning sämre lottad än de i samma lönegrad anställde män. Det syntes fördenskull af hänsyn till rättvisa och billighet vara önskligt, att ålderstillägg, hvilket inginge såsom en högst afsevärd andel i postfunktionärs aflöningsförmåner, måtte kunna tilldelas jemväl qvinlig postfunktionär, helst hvarken i omfånget och beskaffenheten i öfrigt af det henne i tjensten åliggande arbete ej heller i den hittills vunna erfarenheten om qvinnas förmåga att fullgöra detta arbete kunde hemtas stöd för hennes utestängande från dylik förmån.

Genom bifall härtill skulle utgifterna å anslaget till ålderstillägg för år 1893 ökas med 1,600 kronor; och då detta anslag i enlighet med uppgjorda beräkningar öfver de belopp, som för år 1893 borde i öfrigt derifrån utgå, ansetts böra förhöjas med 24,300 kronor, hade anslaget i statsförslaget upptagits till 300,700 kronor, hvilket innefattade en förhöjning af 25,900 kronor.

Billigheten deraf, att åt qvinliga postfunktionärer bereddnes likställighet med de manliga i fråga om rätt till ålderstillägg, syntes departementschefen vara obestridlig. Då emellertid det förut omnämnda hindret för qvinnas anställning såsom ordinarie funktionär vid postverket fortfarande kvarstode, vore, i öfverensstämmelse med hvad generalpoststyrelsen

hemställt, för likställighetens åvägbringande nödigt, att Riksdagens medgifvande inhemtades dertill, att qvinna, för hvilken utfärdats förordnande att tillsvidare vara postexpeditör vid postverket eller föreståndare för femte eller sjette klassens postkontor, finge, så länge hon innehade sådan befattning i postverkets tjenst, vara i fråga om rätt till ålderstillägg likställd med man, som innehade ordinarie befattning i samma tjenstegrad inom verket; och borde, på sätt generalpoststyrelsen jemväl föreslagit, förklarande äfven böra äskas, att ålderstillägg, hvar till i postverket anställd qvinna sålunda kunde varda berättigad, finge utgå från och med 1892 års början.

Vidkommande slutligen frågan om

årliga understöd till förre styrmannen Hammarberg och enkan Gjärsvall

inhemtas af statsrådsprotokollet, bland annat, beträffande Hammarberg: att han, som är född den 20 juni 1835, från början af år 1870 antagits till rorgångare å postfartyget Polhem, hvilket då uppehöll vintertrafiken å linien Vestervik—Visby, och den 26 november samma år öfvertagit styrmansbefattningen å postfartyget Sofia, vid hvilken befattning han sedan kvarstått till den 15 november nästlidet år, med undantag allenast af tiden från början af mars till medio af juni 1876, då han tjenstgjorde såsom befälhafvare å postfartyget Polhem, samt från medio af maj till utgången af juni 1880, då han skötte befälhafvare-tjensten å postfartyget Sofia; att med juni månad 1886, efter det fartyget för uppehållande af vintertrafik hufvudsakligen mellan svenska fastlandet och Gotland upplåtits till begagnande af Vestervik—Libau-bolaget, Hammarbergs anställning vid postverket visserligen upphört, men att han efter nämnda tid dock fortfarande sköta sin styrmansbefattning, ehuru i bolagets tjenst intilldess ifrågavarande postföring blifvit på annat sätt ordnad och i följd deraf fartyget till postverket återlemnats; att stads-läkaren i Vestervik L. Fredelius den 23 augusti 1890 skriftligen intygat, att Hammarberg då befunnits lida af organiskt hjertfel, hvilket han måste anses hafva ådragit sig under tjenstgöringen å postfartyget Sofia, och att Hammarberg under något mer än två år före intygets utfärdande lidit af emellanåt påkommande svindelanfall, hvarvid understundom medvetandet helt och hållet försvunnit; samt att lasarettsläkaren i Vestervik M. von Friesen i betyg af den 25 augusti 1891 vitsordat, att Hammarberg, som år 1873 blifvit af honom undersökt och då befunnits frisk, sedermera i många år lidit och fortfarande lede af ledgångsrheumatism, hvilken åkomma gifvit anledning till hjertfel, att Hammarberg

under de sista fyra åren tidtals haft epileptiforma anfall, att Hammarberg måste anses hafva ådragit sig nämnda åkomma under sin nitiska tjänstgöring vintertid å postfartygen Polhem och Sofia, och att dessa åkommor under Hammarbergs återstående lifstid torde göra honom otjänstbar i sjömansyrket;

och, beträffande enkan Gjärsvall: att mannen Gjärsvall, hvilken varit anstald såsom ordinarie vaktbetjent vid postkontoret i Hudiksvall, blifvit under tjänstgöring såsom landsvägspostiljon å linien Hudiksvall—Söderhamn natten mellan den 8 och 9 sistlidne november på väg till Söderhamn i närheten af Alebo inom Norrala socken af Gefleborgs län öfverfallen och med eldvapen dödad; att bemålde Gjärsvall, som, född den 25 april 1834, 1863 anstälts som extra vaktbetjent och 1867 befordrats till ordinarie vaktbetjent vid postverket, i nära tjugunio år tjänstgjort såsom landsvägspostiljon, alltid med det bästa vitsord; samt att enkan Gjärsvall enligt läkarebetyg lider af underlifssjukdom och af kronisk magkatarr, genom hvilken sistnämnda sjukdom hennes kroppskrafter blifvit så nedsatta, att hon är oförmögen att genom kroppsligt arbete förtjena sitt uppehälle.

Genom hvad till statsrådsprotokollet blifvit i ämnet meddeladt synes utskottet vara till fullo ådagalagdt, att genomförandet af en decentralisation inom postförvaltningen är en af behofvet oafvisligen påkallad åtgärd. En så stark centralisation som den inom nämnda förvaltning nu rådande kan, enligt utskottets förmenande, icke heller vara lämplig för ett stort kommunikationsverk, som befinner sig i en ständig och snabb utveckling. Särskildt i fråga om kontrollen å den under en senare tid så stegrade uppbörden läser också den nuvarande anordningen lemna åtskilligt öfrigt att önska, hvilket äfven vissa inträffade händelser torde hafva ådagalagt. Och såsom den kanske viktigaste af de åtgärder, hvilka äro nödiga för att åstadkomma den erforderliga kraftigare kontrollen räknar utskottet inrättandet efter utlandets föredöme af myndigheter mellan centralförvaltningen och lokalanstalterna, då dessa mellanmyndigheter inom sina mindre distrikt lära i ojemförligt högre grad, än hvad för den i hufvudstaden befintliga centralstyrelsen är möjligt, kunna öfvervaka lokalanstalternas verksamhet, i synnerhet i uppbördshänseende.

Särskilda förhållanden synas utskottet i öfrigt göra genomförandet af den ifrågakvarande reformen just nu synnerligen önskvärdt.

Först och främst skall, enligt hvad utskottet inhemtat, en annan med den nu omförmälda nära sammanhängande åtgärd jemväl i syfte att åstadkomma en skärpt kontroll i fråga om uppbörden inom kort

vidtagas. På grund af Kongl. Maj:ts beslut kommer nemligen från och med den 1 april innevarande år ett nytt reglemente angående medelsredovisningen vid postkontoren att tillämpas, enligt hvilket, bland annat, redovisningen, som förut med undantag allenast för enstaka postförvaltare egt rum kvartalsvis, skall för samtliga postförvaltare blifva månatlig. Att genom en sådan anordning arbetet inom generalpoststyrelsen kommer att högst väsentligen ökas ligger i öppen dag, och det synes utskottet med hänsyn dertill ytterligt angeläget, att den lättnad i göromål, det förevarande förslaget afser att bereda styrelsens tjänstemän, särskildt byråcheferna, snarast möjligen måtte komma dem till del.

En annan omständighet af beskaffenhet att göra distriktsförvaltningens införande nu högeligen önskligt förefinnes i det läge, hvari frågan om post- och telegrafverkens förening befinner sig. Den komité, Kongl. Maj:t den 13 december 1889 tillsatt för utredning af berörda fråga, lär nemligen inom kort komma att till Kongl. Maj:t afgifva sitt betänkande. Enligt hvad af statsrådsprotokollet framgår och utskottet i öfrigt inhemtat, har komiténs flertal, på grund af den verkställda utredningen funnit sig böra tillstyrka den ifrågavarande reformens vidtagande äfvensom afgifvit förslag till dess åvägbringande. Vid sådant förhållande lär alltså den organisationsförändring, Riksdagen i skrivelser till Konungen den 13 maj 1868, den 10 maj 1871, den 12 maj 1880 och den 12 maj 1888 ifrågasatt, kunna komma att inom en icke allt för aflägsen framtid förverkligas. För reformens genomförande i hela dess utsträckning torde dock komma att åtgå en relativt lång tid så väl på grund deraf, att, på sätt i statsrådsprotokollet upplyses, frågan om ordnandet af det gemensamma verkets pensionsväsende icke utgjort föremål för komiténs utredning, som äfven i följd af de svårigheter, hvilka i allmänhet måste vara förenade med sammansmältningen af de båda kommunikationsverken med dess många lokalanstalter. Då således, särskildt hvad lokalanstalterna beträffar, sammanslagningen endast kan åvägbringas successivt och med hänsyn i hvarje fall till de å vederbörande ort förekommande särskilda förhållanden, måste det uppenbarligen vara af den yttersta vikt för en blifvande gemensam styrelse att till sitt förfogande vid reformarbetets utförande hafva mellanhänder i orterna, hvilka kunna befordra föreningen af lokalanstalterna och öfvervaka att göromålen vid en hvar af dem från början på lämpligaste sätt fördelas emellan den der anställda personalen. Enligt hvad utskottet inhemtat, lär också post- och telegrafkomitén hafva föreslagit inrättande af gemensamma distriktsmyndigheter samt för dem förordad en organisation, som i det allra närmaste sammanfaller med den, Kongl. Maj:t nu

ifrågasatt för de enbart postala distriktsförvaltningarna. Det måste emellertid vara af största betydelse, att någon erfarenhet vunnits rörande dylika förvaltningars sätt att fungera, då sammanslagningsarbetet skall under den gemensamma styrelsens ledning taga sin början, och utskottet har med afseende derå funnit det synnerligen lämpligt, att inrättandet af dylika, enbart för postförvaltningens behof i allt fall nödiga distriktsförvaltningar går före sjelfva beslutet om de båda verkens förenande. Någon svårighet att sedermera förändra de enbart postala distriktsförvaltningarna till förenade kan i öfrigt med den för båda gemensamma organisationen så mycket mindre förefinnas, som de förenade förvaltningarna, enligt hvad utskottet inhemtat, efter post- och telegrafkomiténs förslag icke skulle, åtminstone till en början, komma att mycket befatta sig med rent tekniska ärenden, samt distriktschefsbefattningarna dessutom endast skulle tillsättas på förordnande tills vidare och ombyte af innehafvarne således kunna ega rum, om så påfordrades.

Hvad Kongl. Maj:t föreslagit rörande distriktsförvaltningarnas organisation och der anställda tjänstemäns aflöningsförmåner anser sig utskottet kunna med allt skäl förorda, då berörda förslag synes vara så uppgjordt, att kostnaden för statsverket blifver den minsta möjliga, som kan vara förenlig med organisationsförändringens genomförande på ett tillfredsställande sätt.

Hvad angår förslaget om beredande af semester utan minskning i inkomster åt tjänstemännen vid postanstalterna, så synes det utskottet först och främst uppenbart, att om en dylik förmån medgifves postpersonalen, anspråk på erhållande af enahanda förmån snarligen kunna motses från telegrafpersonalens sida, hvilka anspråk i sådant fall svårligen kunna afvisas. Riksdagen står således, enligt utskottets förmenande, här i sjelfva verket inför en långt större utgift än den statsverkspropositionen utvisar. Det synes emellertid utskottet kunna med allt skäl ifrågasättas, huruvida Riksdagen bör besluta sig för en dylik utgift, om ej samtidigt dermed genomföres den besparing åsyftande reform, som består i post- och telegrafverkerkens af Riksdagen så många gånger påyrkade förening. Den förevarande semesterfrågan torde således först i sammanhang med föreningsfrågan böra lösas.

Den föreslagna bestämmelsen om rätt för qvinlig postfunktionär att komma i åtnjutande af ålderstillägg synes utskottet vara af billigheten påkallad, likasom utskottet icke haft något att erinra mot de ifrågasatta understöden åt förre styrmannen Hammarberg och enkan Gjärsvall.

I händelse, på sätt utskottet ifrågasatt, Kongl. Maj:ts förslag om beredande af semester utan minskning i inkomster åt vissa posttjenstemän af Riksdagen afslås, kommer häraf att föränledas *dels* den ändring i *aflöningsstaten*, att det å denna stat uppförda anslaget till *aflönande af extra biträden vid postanstalterna*, upptaget till 510,000 kronor, minskas med det belopp af 30,000 kronor, som genomförandet af semesterförslaget beräknats komma att, utöfver reseersättningar, kosta, och således aflöningsstaten, af Kongl. Maj:t upptagen till 2,952,300 kronor, nedsättas till 2,922,300 kronor, *dels ock* den ändring, att å *omkostnadsstaten*, som af Kongl. Maj:t upptagits till 4,340,500 kronor, anslaget till *rese- och traktamentsersättningar för resor i embets- och tjänsteärenden i allmänhet*, föreslaget till 29,000 kronor, minskas med det belopp, 3,500 kronor, som vid bifall till frågan om semester skolat för berörda ändamål anvisas, eller till 25,500 kronor, hvadan alltså omkostnadsstaten enligt utskottets förslag skall uppföras med 4,337,000 kronor.

Utskottet får alltså hemställa:

a) att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts förslag angående anställande af fem postinspektörer för distriktsförvaltning inom postverket med en aflöning af 5,500 kronor för en hvar, må för detta ändamål anslå ett belopp af 27,500 kronor samt till ersättning för mistning af uppbörds- och frimärkesprovision åt de kontrollörer och postexpeditörer vid postanstalterna, som beordras att tjänstgöra vid distriktsförvaltningarna, ett belopp af 7,000 kronor, eller tillhoppa 34,500 kronor, att uppföras under postverkets aflöningsstat, afvensom dervid godkänna de förändringar i de å postverkets stater nu upptagna anslag, som Kongl. Maj:t i sammanhang med förslaget om anställande af postinspektörer ifrågasatt;

b) att hvad Kongl. Maj:t föreslagit angående beredande af semester utan minskning i inkomster å tjänsten för tjänstemännen vid distriktsförvaltningarna och postanstalterna icke må af Riksdagen bifallas;

c) att Riksdagen, med godkännande af de af Kongl. Maj:t föreslagna bestämmelserna angående rätt för qvinliga postfunktionärer att komma i åtnjutande af ålderstillagg, må anvisa för ändamålet erforderliga me-

del, beräknade till 1,600 kronor, att utgå från anslaget till ålderstillägg;

d) att Riksdagen må bevilja ett årligt understöd å 600 kronor till förre styrmannen å postfartyget Sofia Karl August Hammarberg, med rätt för Hammarberg att uppbära understödet från och med innevarande år;

e) att Riksdagen må bevilja ett årligt understöd å 300 kronor till vaktbetjenten Sivert P:son Gjärsvalls enka Annika Henriksdotter, att till henne utgå, så länge hon lefver ogift, från och med innevarande år;

f) att hvad Kongl. Maj:t i öfrigt föreslagit föranledande till ändringar i postverkets stater må af Riksdagen bifallas; samt

g) att Riksdagen, vid bifall till hvad i momenten a), b), c), d), e) och f) föreslagits och med beräkning af postverkets stater för år 1893 till följande belopp, nemligen:

aflöningsstaten	kronor 2,922,300: —
öfvergångsstaten	» 4,600: —
indragningsstaten	» 2,593: —
pensionsstaten	» 95,500: —
omkostnadsstaten	» 4,337,000: —
oförutsedda utgifter	» 40,000: —
afkortningar och restitutioner	» 41,507: —

tillsammans kronor 7,433,500: —,

må bestämma postverkets anslag, förslagsvis beräknadt, till 7,433,500 kronor, att utgå direkt af postmedlen.

Telegrafverket.

Angående anslag till telegrafverket.

[3.]

3:o) Kongl. Maj:t har under denna anslagstitel föreslagit, att Riksdagen, med godkännande af de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 13 januari 1892 omförmälda ändringar i telegrafverkets stater, under Kongl. Maj:t förbehållen rätt att i verkets utgiftsstaten göra de jemkningar, som kunde finnas af behovet påkallade, måtte såsom reservations-

anslag, att utgå direkt af telegrafmedlen, till telegrafverket för år 1893 anvisa enahanda belopp, 1,350,000 kronor, hvartill telegrafinkomsterna för året blifvit beräknade, samt tillika medgifva, att det öfverskott, som kunde å telegrafinkomsterna uppstå, finge af Kongl. Maj:t användas för telegrafverkets tidsenliga utveckling och förbättring.

Enligt hvad af statsrådsprotokollet framgår, skulle telegrafverkets utgiftsstaten för år 1893 komma att utvisa följande slutsummor:

aflöningsstaten	kr.	947,100: —
öfvergångsaflöningsstaten	»	8,520: —
pensions- och understödsstaten	»	101,790: —
underhållsstaten	»	284,800: —
		<hr/>
tillsammans		kr. 1,342,210: —

För innevarande år hafva samma staters slutsummor bestämts sålunda:

aflöningsstaten	kr.	932,400: —
öfvergångsaflöningsstaten	»	8,520: —
pensions- och understödsstaten	»	101,790: —
underhållsstaten	»	284,800: —
		<hr/>
tillsammans		kr. 1,327,510: —

Förändring har således blifvit föreslagen endast beträffande aflöningsstaten, hvilken, enligt hvad af den i statsrådsprotokollen (sid. 37—43) lemnade redogörelse, inhemtas, skulle komma att undergå *ökning*:

genom uppflyttning af öfveringenjören hos telegrafstyrelsen från första till andra lönegraden, med	kr.	1,500: —
» förhöjning af den normala aflöningen till de fyra telegrafdirektörerna och i sammanhang dermed föreslagna åtgärder, med	»	900: —
» uppflyttning af kommissarietjensten vid Lysekils station från tredje till andra lönegraden, med	»	300: —
» förhöjning af anslaget till arfvoden för extra biträden och vikariat, med	»	10,000: —
» förhöjning af anslaget åt telegrambärare och upppassare vid stationerna, med	»	10,000: —
		<hr/>
		kr. 22,700: —

Transport kr. 22,700: —

hvaremot *minskning* skulle uppkomma:

genom indragning af de båda kassörstjänsterna vid Göteborgs station och deras ersättande med en kommissarie af första klassen och en assistent, med.....	kr. 800: —	
» utbyte af en andra klassens kommissarietjänst vid Malmö station mot en assistentbefattning, med	» 1,100: —	
» nedflyttning af kommissarietjänsten i Vesterås från första till andra löneklassen, med	» 300: —	
» indragning af en tredje klassens kommissarietjänst i Söderköping och densamma ersättande med en telegrafist såsom stationsföreståndare, med	» 1,500: —	
» uppförande i staten af 7 telegrafistbefattningar i stället för 6 assistenttjänster, med	» 3,300: —	
» nedsättning i anslaget till ålderstillägg åt telegrafstyrelsens personal, med.....	» 1,000: —	8,000: —
hvidan aflöningsstaten på det hela skulle komma att <i>ökas</i> med.....		kr. 14,700: —

Beträffande de särskilda förhållanden, hvilka föranledt förslaget om vidtagande af berörda ändringar i aflöningsstaten, tillåter sig utskottet i allmänhet hänvisa till statsrådsprotokollet och vill endast i fråga om öfveringenjörens uppflyttning i andra lönegraden och förhöjningen af normalaflöningen för telegrafdirektörerna ur samma protokoll här meddela följande.

Till stöd för framställningen om *öfveringenjörsbefattningens upphöjande till tjänst af andra graden*, har departementschefen anført, att öfveringenjören, hvilken såsom tjänsteman i första graden åtnjöt aflöning med 1,800 kronor i lön och 1,200 kronor i tjänstgöringspenningar, enligt instruktionen för telegrafstyrelsen tillika skulle vara föreståndare för telegrafverkets undervisningsanstalt, med rätt att i denna sin egenskap uppbära särskildt arfvode till belopp af omkring 1,500 kronor, utgående af det för nämnda anstalt i staten upptagna anslag. Sedan år 1878, då i sammanhang med förändrad organisation af telegrafstyrelsen omförmälda anordning vidtagits, hade emellertid förhållandena väsentligt förändrats. Genom uppkomsten af statens telefonväsende och den stora utveckling deraf, som i synnerhet på de

senaste åren egt rum, vore det icke längre möjligt för öfveringeniören att med de till denna magtpåliggande och ansvarsfulla befattning egentligen hörande göromål förena äfven föreståndarebefattningen för undervisningsanstalten, hvadan inseendet öfver denna och dermed följaktig undervisningsskyldighet måste uppdragas åt annan person. Af detta skäl hade telegrafstyrelsen ansett det vara med nödvändighet påkalladt, att åtskiljandet af de ifrågavarande två befattningarna måtte i aflöningsstaten finna sitt uttryck genom öfveringeniörens uppflyttning i andra lönegraden med 3,000 kronor i lön och 1,500 kronor i tjänstgöringspenningar eller tillhopa 4,500 kronor. Då denne tjänsteman, på sätt förut blifvit antydt, redan för närvarande innehade aflöningsförmåner till ungefärligen enahanda belopp, skulle han icke för egen del komma i åtnjutande af någon aflöningsförbättring, men summan på aflöningsstaten för telegrafstyrelsen komme att — jemte det antalet tjänstemän i första graden minskades från 10 till 9 — ökas med 1,500 kronor eller från 80,100 kronor till 81,600 kronor. Telegrafstyrelsen hade i sin framställning i ämnet tillagt, att, då öfveringeniörstjensten vore af uteslutande teknisk art, densamma icke kunde komma att beröras af frågan om post- och telegrafverkens förenande under en gemensam styrelse.

Beträffande förslaget om *förhöjning af normalaflöningen för telegrafdirektörerna* har departementschefen meddelat, att i anledning deraf att aflöningen till direktörerna vid telegrafverkets stationer, innan de uppnådde ålderstillägg, vore densamma som kommissariernas af första klassen, sedan dessa erhållit båda ålderstilläggen, hade, enligt hvad telegrafstyrelsen anmält, den olägenheten uppstått, att vid återbesättandet af direktörstjänsterna i Malmö och Sundsvall, hvilka under nästlidet år varit lediga, endast ett fåtal sökande anmält sig. Till styrelsens kännedom hade ock kommit, att åtskilliga kommissarier af första klassen, hvilka på grund af tjänsteålder och bepröfvad skicklighet skulle kunnat komma i åtanke till dessa platser, förklarat sig icke önska sådant, enär direktörstjänsterna vore förenade med ökad ansvar, utan att under de fem första åren lemna någon tillökning i inkomst eller bereda förhöjning i pension. Af dessa skäl och då telegrafdirektörerna, hvilka i vissa hänseenden utöfvade chefskap öfver telegrafstationspersonalen och telegramtrafiken inom hvar sin del af riket, syntes, hvad aflöningen vidkomme, böra likställas å ena sidan med tjänstemännen af andra graden inom de centrala embetsverken och å andra sidan med sina vederlikar inom vissa embetsverks lokalförvaltningar, hade telegrafstyrelsen såsom med rättvisa och billighet öfverensstämmande föreslagit, att den normala aflöningen till bemälda direktörer, utgörande ett antal af fyra, af

hvilka en vid hvardera af stationerna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Sundsvall, måtte ökas med 500 kronor för en hvar eller från 4,000 kronor till 4,500 kronor, deraf 3,375 kronor i lön och 1,125 kronor i tjänstgöringspenningar, hvarvid afsetts, att rätten till ålderstillägg skulle bibehållas oförändrad.

Emellertid och på det härigenom icke måtte uppstå någon väsentlig tillökning å aflöningsstaten, hade telegrafstyrelsen föreslagit, att samtidigt med nämnda aflöningsförhöjning, utgörande för de fyra direktörerna tillhopa 2,000 kronor, det å staten uppförda särskilda anslag till hushyresersättning åt direktören vid Stockholms centralstation måtte nedsättas från 1,000 kronor till 500 kronor, och det likartade anslagsbeloppet, 600 kronor, åt direktören vid Göteborgs station helt och hållet indragas, då denna befattnings nuvarande innehafvare, hvilken redan uppnått pensionsåldern, men med telegrafstyrelsens begifvande tills vidare kvarstode i tjensten, ur denna afginge. Ökningen på telegrafverkets utgiftsstater skulle alltså till följd af denna anordning komma att inskränka sig till 900 kronor; men dessutom vore det telegrafstyrelsens afsigt att till hälften eller 500 kronor nedsätta det arfvode af telefonmedel, 1,000 kronor, hvilket direktören i Malmö för närvarande åtnjöte i egenskap af jemväl föreståndare för dervarande centraltelefonstation, så att ingendera af telegrafdirektörerna i Stockholm, Göteborg eller Malmö skulle i verkligheten komma att erhålla någon ökad inkomst.

Fördelen af den föreslagna förändringen för dessa telegrafdirektörer komme således att inskränka sig dertill, att, efter intjenta ålderstillägg, pensionsbeloppet för dem komme att ökas med 500 kronor.

Hela förhöjningen å den normala aflöningsstaten skulle, såsom redan blifvit nämnt, uppgå till 2,000 kronor, men deremot komme att insparas dels af telegrafmedel, under rubriken »särskilda anslag», hushyresersättningar till belopp af 1,100 kronor och dels af telefonmedel ett arfvodesbelopp af 500 kronor eller sammanlagdt 1,600 kronor, så att telegrafverket genom bifall till den föreslagna anordningen icke behöfde på det hela vidkännas någon större tillökning i utgift än 400 kronor. Men äfven denna ökning skulle, enligt hvad telegrafstyrelsen förmålt, framdeles komma att alldeles bortfalla, nemligen så snart det nästlidet är inköpta telefontätet i Sundsvall, hvilket tills vidare och intill dess det nya post- och telegrafhuset i nämnda stad blefve färdigt, måste handhafvas af särskild föreståndare, kunde förläggas under in-seende af telegrafdirektören derstädes.

Af förhandlingarna hos komitén för utredning af frågan om post- och telegrafverkens förenande under en gemensam styrelse hade telegraf-

styrelsen inhemtat, att post- och telegrafanstalterna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Sundsvall vore föreslagna att bibehållas under särskilda föreståndare med aflöning icke understigande hvad telegrafstyrelsen föreslagit för telegrafdirektörerna å samma orter, hvadan enligt telegrafstyrelsens mening icke heller af denna aflöningsfråga syntes böra uppstå något hinder för ett möjligen blifvande beslut om förening af de båda verken.

Efter att hafva anmält förslaget om telegrafverkets stater för år 1893 har departementschefen till statsrådsprotokollet yttrat följande:

»Då jag den 12 januari nästlidet år inför Kongl. Maj:t anmälde frågan om åtskilliga anslag för telefonanläggningar, uttalade jag såsom min åsigt, att med den utveckling, statens telefonväsende redan vunnit och inom den närmaste framtiden ytterligare komme att vinna, den tidpunkt icke syntes böra vara aflägsen, då statsverkets telefonmedel kunde i riksstaten upptagas bland öfriga statsinkomster samt staten för telefonväsendet årligen framläggas inför Riksdagen. Nämda tidpunkt vore likväl, enligt min mening, då ännu icke kommen. Statsverkets telefonväsende befunde sig nemligen i ett öfvergångsskede. Af de långsträckta telefonledningarna vore ännu endast några få fullbordade och i öfrigt bestode telefonnätet af ett större antal i skilda orter spridda nät af öfvervägande lokal betydelse. Formerna för förvaltningen af dessa ännu icke till ett organiskt helt förenade delar kunde tydligen icke besitta någon högre grad af fasthet eller likformighet, utan borde tvärtom vara af beskaffenhet att kunna utan omgång underkastas de förändringar, hvilkas lämplighet efter olika orters förhållanden blifvit af erfarenheten ådagalagd. En under dessa öfvergångsförhållanden utarbetad stat för telefonverket skulle uppenbarligen icke kunna erhålla den för en sådan handling nödiga stadga. Härtill komme, att, innan den för utredande af frågan om post- och telegrafverkens förenande under en gemensam styrelse af Kongl. Maj:t tillsatta komité inkommit med de förslag, hvartill det komitén lemnade uppdrag kunde komma att föranleda, och dessa förslag blifvit af Kongl. Maj:t pröfvade, frågan om telefonverkets framtida ställning ännu vore sväfvande. Då jag sålunda ännu icke ansåg förslag till stat för telefonverket böra Riksdagen föreläggas, hemtade jag därför äfven stöd i det förfarande, som iakttogs vid elektriska telegrafinrättningens första införande här i landet. Ehuru väl telegraflinier började för statens räkning anläggas redan under år

1853, underställes nemligen staten för telegrafverket icke förr än år 1871 Riksdagens pröfning.

Med anledning af detta uttalande anför telegrafstyrelsen i sin förut omförmälda underdåniga skrifvelse af den 10 november 1891 med förslag till telegrafverkets stater för år 1893, att, ehuru väl telefonväsendets af mig omförmälda öfvergångs- eller utvecklingsskede ännu fortfore, till följd hvaraf det icke vore möjligt att med någon grad af visshet för närvarande beräkna inkomsterna af statstelefonväsendet under år 1893 eller att, med hänsyn jemväl till den ännu oafgjorda frågan om post- och telegrafverkens förening under en gemensam styrelse, uppgöra en utförlig stat för driften och underhållet af samma telefonväsende, telegrafstyrelsen likväl tilltrott sig att redan nu, i sammanhang med sitt underdåniga förslag angående inkomster och utgifter af telegrafmedel, kunna och bära i runda tal uppgifva nedanstående hufvudsummor såsom de minsta, hvartill *inkomsterna af statsverkets telefonmedel* ansåges komma att år 1893 uppgå, och dervid tillika, lemnande å sido en möjligen uppkommande nettobehållning, beräkna de motsvarande *utgifterna* sålunda:

<i>Inkomster:</i>	abonnementsavgifter	kr. 675,000: —	
	avgifter för telefonsamtal	» 125,000: —	kr. 800,000: —
<i>Utgifter:</i>	för drift och underhåll.....	kr. 550,000: —	
	till räntor och afbetalning å		
	upplånta anläggningsmedel ...	» 250,000: —	kr. 800,000: —

Hela summan af de förslagsvis beräknade inkomsterna af både telegraf- och telefonmedel skulle alltså komma att för år 1893 uppgå till 2,150,000 kronor och utgifterna för så väl telegraf- som telefonväsendet utgöra sammanlagdt 2,142,210 kronor.

Ehuru väl de af telegrafstyrelsen sålunda lemnade siffror torde bära komma till Riksdagens kännedom, synas mig likväl skäl icke vara för handen att å desamma grunda en framställning till Riksdagen om upptagande i riksstaten af inkomsterna och utgifterna för statstelefonväsendet. Af skäl, som jag i mitt förut anförda yttrande till statsrådsprotokollet af den 12 januari 1891 anført och hvilka fortfarande ega giltighet, är tiden ännu icke inne att för Riksdagen framlägga förslag till stat för telefonväsendet, och i brist af ett sådant kommer Riksdagen att sakna hvarje fast underlag för sin pröfning af anslagsbehofvet. I det utvecklingsskede, hvori telefonväsendet för närvarande befinner sig, kan dessutom på sin höjd en viss grad af sannolikhet tillmätas de redan

nu uppgjorda beräkningarna rörande inkomsterna och utgifterna under år 1893. Skulle därför nu af Riksdagen äskas anslag till de nämnda år för telefonväsendet nödiga drifts- och underhållskostnader äfvensom för ränte- och kapitalbetalningar, blefve nödigt att tillika begära, att anslaget beviljades under sådan form, att telegrafverket, oberoende af det beviljade anslaget belopp, egde full frihet att disponera öfver telefonmedlen. Vid sådant förhållande och derest icke hämmande band skulle läggas på telefonväsendets utveckling, blefve Riksdagens pröfning knappast mera än en formsak. Vål skulle till äfventyrs kunna sägas, att i betraktande af de i allmänhet rörande statsmedlens disposition gällande regler äfven denna formalitet icke skulle sakna sin betydelse, men då i allt fall Riksdagen sättes i tillfälle att vid pröfningen af anslags- och lånebehof för nya telefonanläggningar utöfva ett bestämmande inflytande på frågan om den omfattning, hvori anläggandet af nya telefonförbindelser skall ega rum, torde någon väsentligare betänklighet icke kunna anses möta deremot, att med utöfningen af den rätt att pröfva jemväl telefonväsendets förvaltningsutgifter, som ostridigt bör tillkomma Riksdagen, anstår, intill dess förhållandena vunnit sådan stadga, att ett förslag till stat kan föreläggas Riksdagen; helst med den utveckling, stats-telefonväsendet redan vunnit, tidpunkten härför numera icke synes böra vara synnerligen aflägsen.»

Hvad beträffar förslaget om den hos telegrafstyrelsen anstälde öfveringenjörens uppflyttning i andra lönegraden, så synes det utskottet uppenbart, att det efter den tillväxt, statens telefonväsende under de senare åren erhållit, måste vara förenadt med synnerligt stora svårigheter för bemälda tjensteman att vid sidan af sin egentliga tjänst utöfva den honom enligt instruktionen åliggande tillsynen öfver telegrafverkets undervisningsväsende. Öfveringenjören torde för den skull böra befrias från befattningen med detta undervisningsväsende, men i betraktande af den stora, alltjemt stegrade ökningen i de honom åliggande telefongörömålen synes det utskottet vara med billighet öfverensstämmande, att han, äfven efter vunen befrielse från undervisningsgörömålen, bibehålles vid de löneinkomster, han nu åtnjuter. Utskottet anser sig för den skull böra biträda Kongl. Maj:ts i sådant afseende framställda förslag, helst som, enligt hvad i statsrådsprotokollet upplyses, öfveringenjörstjensten icke kan komma att undergå någon förändring vid en blifvande sammanslagning af post- och telegrafverken, enär densamma är af utslutande teknisk art.

För vidtagande af den ifrågasatta förhöjningen af telegrafdirektörernas normala aflöning anser utskottet åter tillräckliga skäl icke vara anförda. Fördelen för direktörerna i Stockholm, Göteborg och Malmö af förändringen skulle, enligt hvad i statsrådsprotokollet framhålles, komma att inskränka sig dertill, att, efter intjenta ålderstillägg, pensionsbeloppet för dem ökades med 500 kronor. I Stockholm och Malmö äro eneller-tid direktörsbefattningarna nyligen (åren 1890 och 1891) tillsatta och i Göteborg är den nuvarande telegrafdirektören redan pensionsmessig, hvadan han, enligt bestämmelserna i gällande pensionsreglemente för telegrafverket, icke kan blifva delaktig af den förhöjda pensionen. Telegrafdirektören i Sundsvall skulle visserligen, vid bifall till den ifrågasatta förändringen, komma att erhålla en förhöjning i sina löneinkomster med 500 kronor, men då afsigten synes vara att förlägga telefonnätet i Sundsvall under inseeende af bemälda telegrafdirektör, lär den, om någon löneförhöjning nu icke medgifves honom, komma att, i öfverensstämmelse med hvad för telegrafdirektören i Malmö egt rum, af telefonmedel erhålla godtgörelse för den af telefonnätets öfvertagande föranledda ökningen i göromål, hvadan alltså i sjelfva verket någon annan fördel än den af förhöjd pension icke heller skulle för honom uppkomma. Vid nu anmärkta förhållanden anser utskottet frågan om förändring i direktörernas aflöning kunna utan någon som helst olägenhet anstå till den allmänna lönereglern för post- och telegrafstaterna, som i sammanhang med frågan om verkens förenande lär komma under ompröfning. Och utskottet anser sig böra tillägga, att någon svårighet att med nuvarande aflöningsbestämmelser få direktörsbefattningen i Göteborg besatt med lämplig person vid ett eventuellt afskedstagande af den nuvarande innehafvaren torde, i motsats till hvad uppgifvits hafva varit fallet vid senaste tillsättning af direktörsplatserna i Malmö och Sundsvall, så mycket mindre kunna antagas uppkomma, som en kommissarie af första klass, äfven om han intjenat båda ålderstilläggen, skulle vid befördran till direktörsbefattningen i Göteborg komma att erhålla en förbättring i sina löneinkomster med 600 kronor, eller med det belopp, telegrafdirektören i nämnda stad åtnjuter i hyresersättning.

Mot öfriga af Kongl. Maj:t föreslagna ändringar i aflöningsstaten har utskottet icke funnit anledning till någon erinran.

I händelse af afslag å framställningen om förhöjning af direktörernas normala aflöning skulle den af Kongl. Maj:t till 14,700 kronor ifrågasatta ökningen i aflöningsstaten komma att minskas med 900 kronor, eller till 13,800 kronor, och aflöningsstatens slutsumma följaktligen blifva 946,200 kronor.

Med anledning af hvad departementschefen till statsrådsprotokollet yttrat rörande olämpligheten att redan nu i riksstaten upptaga inkomsterna och utgifterna för statstelefonväsendet har utskottet ansett sig böra här uttala, att utskottet delar departementschefens uppfattning i denna del, men att utskottet emellertid anser önskligt, att förslag till stat för telefonväsendet, så snart lämpligen ske kan, föreläggas Riksdagen, samt att, intill dess detta låter sig göra, ett sådant öfverslag af telefonverkets inkomster och utgifter för nästföljande år, som nu för år 1893 finnes i statsrådsprotokollet intaget, årligen varder Riksdagen meddeladt.

Utskottet hemställer alltså:

a) att Kongl. Maj:ts förslag om förhöjning af den normala aflöningen till telegrafdirektörerna icke må af Riksdagen bifallas;

b) att öfriga af Kongl. Maj:t nu föreslagna ändringar i telegrafverkets stater må af Riksdagen godkännas; samt

c) att Riksdagen, under Kongl. Maj:t förbehållen rätt att i telegrafverkets utgiftsstater göra de jemknin-
gar, som kunna finnas af behovet påkallade, må såsom reservationsanslag, att utgå direkt af telegrafmedlen, till telegrafverket för år 1893 anvisa 1,350,000 kronor samt tillika medgifva, att det öfverskott, som kan å telegrafinkomsterna uppstå, må af Kongl. Maj:t användas för telegrafverkets tidsenliga utveckling och förbättring.

Tullverket.

4:o) Beträffande tullverket har Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen, med godkännande af de enligt statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 13 januari 1892 föreslagna förändringar i tullverkets stater, måtte bestämma anslaget för tullverket till ett mot staternas slutsumma svarande belopp af 2,548,000 kronor, att såsom förslagsanslag utgå direkt af tullmedlen.

*Ang. anslag
till tullverket.*

[4.]

Af ofvannämnda statsrådsprotokoll framgår, att tullverkets stater för

år 1893 enligt Kongl. Maj:ts förslag skulle komma att sluta å följande belopp:

aflöningsstaten	kr. 1,813,800: —
öfvergångsaflöningsstaten	» 18,820: —
ålderstilläggsstaten	» 220,000: —
indragningsstaten	» 23,510: —
pensionsstaten för afskedade tjenstemän och betjente....	» 227,000: —
pensionsstaten för affidne tjenstemäns och betjentes i fat- tigdom efterlemnade enkor och barn	» 31,800: —
omkostnadsstaten	» 213,070: —
	<hr/>
	Summa kr. 2,548,000: —

För innevarande år hafva samma staters belopp bestämts sålunda:

aflöningsstaten	kr. 1,812,600: —
öfvergångsaflöningsstaten	» 19,320: —
ålderstilläggsstaten	» 220,000: —
indragningsstaten	» 25,910: —
pensionsstaten för afskedade tjenstemän och betjente.....	» 227,000: —
pensionsstaten för affidne tjenstemäns och betjentes i fat- tigdom efterlemnade enkor och barn	» 31,800: —
omkostnadsstaten	» 213,370: —
	<hr/>
	Summa kr. 2,550,000: —

Slutsumman af de för år 1893 föreslagna staterna understiger således slutsumman af de för innevarande år fastställda med 2,000 kronor.

Utskottet, som beträffande de omständigheter, hvilka föranledt de af Kongl. Maj:t nu föreslagna förändringarna i staterna, i öfrigt tillåter sig hänvisa till den redogörelse derför, som lemnats på sid. 47—48 i statsrådsprotokollet, vill här endast i fråga om den föreslagna förhöjningen af 1,200 kronor i aflöningsstaten meddela, att med berörda belopp afses att bereda ökning af tullbevakningspersonalen i Sundsvall genom att der anställa ännu en bevakningsförmän utöfver förut befintlige en öfveruppsyningsman och en uppsyningsman.

Då Kongl. Maj:ts förevarande framställning ej gifvit anledning till någon utskottets erinran, får utskottet hemställa,

att hvad Kongl. Maj:t under anslagstiteln »tullverket» föreslagit må af Riksdagen bifallas.

Skogsväsendet.

5:o) Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte godkänna den i statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 13 januari 1892 föreslagna staten för skogsinstitutet och de vilkor för den nya aflöningens åtnjutande, hvilka i sammanhang dermed tillstyrkts;

Ang. anslag till skogsväsendet.

[5.]

att, med uteslutande ur staten af de deri nu upptagna anslagen för statens skogsskolor, 24,500 kronor, och till skogsinstitutet, 21,300 kronor, måtte såsom bestämdt anslag under titel »för statens skogsläroverk» uppföras 47,700 kronor;

samt att anslaget till kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet måtte minskas med 500 kronor från 401,992 kronor till 401,492 kronor;

så att anslaget till skogsväsendet erhöle denna uppställning:

bestämt anslag:

för skogsstaten	Kr. 447,208: —	
» statens skogsläroverk	» 47,700: —	Kr. 494,908: —

förslagsanslag:

till ålderstillägg åt skogsstaten och skogsinstitutets lärarepersonal	»	84,400: —
---	---	-----------

reservationsanslag:

till enskilda skogsundervisningen	Kr. 8,600: —	
» kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet	» 401,492: —	Kr. 410,092: —
<hr style="width: 80%; margin: 0 auto;"/>		Summa Kr. 989,400: —

hvarigenom det nuvarande anslaget till skogsväsendet i dess helhet skulle ökas med 1,400 kronor.

Och har Kongl. Maj:t i sammanhang härmed begärt, att Riksdagen måtte medgifva:

att jägmästare finge i fråga om rätt till ålderstillägg räkna sig till godo den tid, han innehaft befattning såsom direktör eller lektor vid skogsinstitutet, föreståndare för statens skogsskola eller underlärare vid Ombergs skogsskola, vare sig befattningen innehafts på grund af konstitutorial eller, i följd af fråga om skogsläroverks reglering, endast på kongl. förordnande; samt

att första gradens tjänsteman hos domänstyrelsen, som vunne anställning såsom jägmästare, eller jägmästare, som vunne anställning såsom första gradens tjänsteman hos domänstyrelsen, finge för ålderstilläggs åtnjutande tillgodoräkna sig den tid, han egt att för samma ändamål räkna sig till godo vid den förut innehafta tjänsten; allt under de vilkor i öfrigt, som stadgades i kongl. kungörelserna af den 10 november 1882, den 29 november 1889 och den 6 juni 1890.

För skogsväsendet är å ordinarie stat för år 1892 uppfördt:

dels *bestämmt anslag*:

för skogsstaten	Kr. 447,208: —	
» statens skogsskolor.....	» 24,500: —	Kr. 471,708: —

dels *förslagsanslag*:

till ålderstillägg åt skogsstaten	Kr. 84,400: —
---	---------------

dels *reservationsanslag*:

till skogsinstitutet	Kr. 21,300: —	
» enskilda skogsundervisningen	» 8,600: —	
» kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet	» 401,992: —	Kr. 431,892: —
	tillsammans	Kr. 988,000: —

Kongl. Maj:t har således icke ifrågasatt ändring i andra för skogsväsendet anvisade ordinarie anslag än i anslagen till *statens skogsskolor*, till *skogsinstitutet* samt till *kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet*. De i dessa anslag föreslagna förändringarna hafva, enligt hvad af statsrådsprotokollet framgår, föranledts af ett utaf domänstyrelsen i skrifvelse den 2 november 1891, med bifogande af en

från direktören vid skogsinstitutet till styrelsen aflåten skrift, afgifvet förslag till reglering af direktörens och lektorernas vid institutet aflöning samt till ny stat för institutet.

I berörda skrift hade, meddelar departementschefen, direktören vid skogsinstitutet, efter att hafva erinrat om skogshushållningens stora betydelse för landet och om angelägenheten af att i anledning häraf utbilda dugliga skogsförvaltare för såväl statens som enskildes räkning, meddelat en utförlig historik öfver den forstliga undervisningens utveckling inom landet. Departementschefen har på sid. 50—54 i statsrådsprotokollet lemnat ett referat af denna historik, hvarur utskottet här anser sig böra meddela:

att det första skogsläroverket i landet öppnades af enskild man år 1826 och blef upphofvet till det nuvarande skogsinstitutet, för hvilket stadga den 15 oktober 1828 första gången utfärdades;

att, sedan ifrågavarande läroverk tid efter annan underkastats förändrad organisation och utvecklats, fråga uppstått om institutets sammanslagning med teknologiska institutet eller landbruksinstitutet eller om skogsinstitutets förläggande till landsorten;

att det första förslaget i detta hänseende väcktes af 1869 års Riksdag, som i skrifvelse den 13 maj nämnda år ifrågasatte, huruvida undervisningen i skogsväsendet borde förläggas till teknologiska institutet eller till ettdera af landbruksinstitutet vid Alnarp eller Ultuna eller till båda dessa institut;

att emellertid, efter det utredning i ämnet egt rum, såväl Riksdagen enligt skrifvelse den 9 mars 1870 som Kongl. Maj:t enligt kongl. bref den 10 juni samma år funnit undervisningens förläggande till teknologiska institutet eller till ettdera af landbruksinstitutet vid Alnarp och Ultuna eller till båda dessa institut icke lämpligen kunna ega rum;

att ett andra förslag i liknande syfte väcktes af 1872 års Riksdag, som i skrifvelse den 8 maj samma år anhöll, att Kongl. Maj:t måtte tillse, om och i hvad mån och under hvilka villkor en ombildning och förening af teknologiska institutet, krigshögskolan, skogsinstitutet, farmaceutiska institutet och undervisningen för landtmätare till en teknisk högskola kunde vara gagnelig och af behovet påkallad;

att, efter det en för utredningen af denna fråga tillsatt komité den 4 november 1873 afgifvit utlåtande och vederbörande myndigheter sedan yttrat sig öfver nämnda komités betänkande och förslag, Kongl. Maj:t den 13 november 1874 förklarar, att väckt fråga om den högre skogsundervisningens förläggande till en föreslagen teknisk högskola icke kunde bifallas, i sammanhang hvarmed skogsstyrelsen emellertid anbefaldes att

ytra sig angående skogsinstitutets förläggande till landsorten och om någon lämplig kronoskog för detta ändamål förefunnnes;

att skogsstyrelsen i anledning häraf i skrifvelse den 9 december 1874 anförde, att den för ett skogsinstitut mest lämpliga plats otvifvelaktigt måste anses vara å eller invid någon staten tillhörig, i mellersta eller södra delarne af landet belägen och för en intensiv skogshushållning tjenlig större skog, som kunde förete tillräckligt omväxlande förhållanden, men att styrelsen likväl tillika meddelade, att någon dylik skog ej då befunnnes för ändamålet passande; samt

att skogsstyrelsens åsigt i fråga om lämpligheten deraf, att institutet förlades till landsorten, enligt hvad af Riksdagens skrifvelse den 19 maj 1875 framginge, delades af Riksdagen, men att det visade sig, att någon för ifrågavarande ändamål lämplig skogsegendom icke kunde erhållas.

Departementschefen har vidare omförmålt, hurusom *direktören för skogsinstitutet* beträffande särskildt frågan om läroverkets förflyttning till landsorten i sin förenämnda skrift anført, att, äfven om en passande skogsegendom för ändamålet kunde anskaffas, kostnaderna för och olägenheterna af förflyttningen skulle blifva så stora, att tanken derpå måste uppgifvas. Genom en sådan förflyttning skulle nemligen enligt direktörens mening en väsentlig rubbning i den nuvarande lärarepersonalens organisation och arbetsfördelning inträffa. Direktören, som för närvarande undervisade i två af skogshushållningens hufvudämnen, finge, utom öfvervakandet af det hela, så många ekonomiska bestyr, att han svårligen skulle kunna undervisa i mer än ett af dessa ämnen. Lektorn i skogsmatematik vore fullt upptagen af sina läroämnen, så att något nytt sådant icke kunde åläggas honom, hvadan en ny lektorsbefattning, omfattande skogsteknologi, jagt och skjutkonst, författningar och skogsförvaltningskunskap, enligt direktörens mening blefve oundgängligen erforderlig. För undervisningen i fysik, kemi, mineralogi, geologi och agronomi, hvilka ämnen nu föredroges af extra lärare, blefve äfven en ny lektorsbefattning behöflig. Utgifterna till byggnader och andra organisationskostnader blefve ock ganska betydliga, under det att för stipendier, expenser samt praktiska öfningar komme att erfordras fullt ut lika stora belopp, som för närvarande åtginge. Bland olägenheter af institutets förläggande till landsorten ville direktören slutligen framhålla vådan af att under två års tid kasernera ett tjugotal ynglingar i en kanske aflägsen skogsbygd, äfvensom att undandraga institutet i dess helhet all effektiv kontroll och dess lärare den eggelse till vetenskaplig verksamhet, som beröringen med de vetenskapliga institutionerna i hufvudstaden lemnade.

På grund häraf ansåge direktören, att numera, sedan det vore sörjdt

för elevernas praktiska utbildning, institutets förläggande till landsorten hvarken vore af behovet påkalladt eller ens nyttigt, samt att under sådana förhållanden anledning ej funnes att längre uppskjuta institutets uppförande å ordinarie stat och vidtaga en väl behöflig reglering af direktörens och lektorernas aflöning.

I sistnämnda afseende hemstälde direktören, att direktörens aflöning, som nu, jemte fri bostad och vedbrand, utgjorde 4,500 kronor, måtte höjas till 5,000 kronor, deraf 3,500 kronor såsom lön och 1,500 kronor såsom tjänstgöringspenningar, jemte ett ålderstillägg af 500 kronor efter fem år, samt att aflöningen för lektorerna, af hvilka den ene, med undervisnings-skyldighet i skogsmatematik m. m., nu uppbure 3,500 kronor, men den andre, med undervisningsskyldighet i naturhistoriska ämnen, endast 2,500 kronor, måtte bestämmas till 3,500 kronor för båda, deraf 2,000 kronor i lön och 1,500 kronor i tjänstgöringspenningar, jemte tre ålderstillägg, hvartdera å 500 kronor, efter respektive 5, 10 och 15 år. Deremot hade direktören icke ifrågasatt någon förhöjning i arfvodena för extra lärarne, hvilka hade sin hufvudsakliga sysselsättning på annat håll, eller någon ökning i anslaget till skogsinstitutet i öfrigt.

Såsom motiv för den föreslagna löneförbättringen hade direktören anført, hurusom den nuvarande aflöningen vore alltför otillräcklig, för att lärarne, såsom önskligt vore, skulle kunna egna sig uteslutande åt institutets tjänst, hvarjemte af honom framhållits, dels beträffande direktörsbefattningen, att med denna likställda befattningar, såsom föreståndarebefattningarna vid tekniska högskolan i Stockholm, Chalmers' tekniska läroanstalt i Göteborg, Ultuna och Alnarps landtbruksinstitut samt veterinärinstitutet i Stockholm, vore förenade med vida högre aflöning än den, som nu tillkomme direktören vid skogsinstitutet, dels i fråga om lektorerna, att dessa senare kunde närmast jämföras med lektorerna vid Ultuna landtbruksinstitut, hvilka åtnjöte, jemte fri bostad, 2,000 kronor i lön och 1,000 kronor i tjänstgöringspenningar, jemte tre ålderstillägg å 500 kronor hvartdera, hvadan lektorerna vid skogsinstitutet, som ej åtnjöte fri bostad och vore underkastade dyrare lefnadsomkostnader i hufvudstaden, enligt direktörens mening, borde tilldelas 500 kronor högre aflöning än lektorerna vid Ultuna landtbruksinstitut. Rörande lektorsbefattningen i de naturvetenskapliga ämnena hade direktören särskildt erinrat, att, då en mängd viktiga frågor, som tillhörde denna befattnings läroämnen, ännu vore föga utredda, t. ex. om trädsjukdomar, förorsakade af svampar och insekter, om markbetäckningen och dess betydelse för skogens tillväxt och trefnad, med flere dylika frågor, hvilka erhöle ökad betydelse, i samma mån en rationel skogshushållning blefve allmännare, det vore af stor vikt, att inne-

hafvaren af denna befattning genom tillräcklig aflöning blefve i tillfälle att med odelade krafter egna sig åt institutets tjänst och genom undersökningar under sommarmånaderna bidra till utredningen af berörda frågor.

För egen del hade, meddelar departementschefen, *domänstyrelsen* anført, att, i den mån anspråken på skogsmannabildningen stegrats, den högre skogsundervisningen efter hand utvecklats och erhållit sin nuvarande organisation genom de förnyade stadgar för de allmänna skogsläroverken i riket, som den 13 april 1886 blifvit utfärdade. Med skogsinstitutet hade såsom förberedande praktisk kurs förenats Ombergs skogsskola, efter hvars genomgående eleverna undervisades vid skogsinstitutet i följande ämnen, nemligen i skogsindelning, skogsskötsel, skogsteknologi, botanik, zoologi, fysik, kemi, läran om jordmån och klimat samt agronomi, matematik och byggnadslära, tillämpade på skogshushållningen, geodesi, linear- och kartritning, nationalekonomi, skogs- och jagtförfattningar, bokföring och tjänstexpedition samt jagtkunskap.

Institutet förestodes af en direktör och lydde under domänstyrelsen, hvars chef vore institutets inspektor. Kursen vore tvåårig och undervisningen fortginge omväxlande med praktiska öfningar i institutets granskap från den 15 oktober till 15 juni med högst tre veckors uppehåll jultiden; den öfriga delen af hvarje läroår användes till skogsmätning och andra praktiska öfningar å de för sådant ändamål särskildt anvisade skogar. En särskild kronopark vore stäld under institutets skötsel, för att eleverna måtte erhålla tillfälle deltaga i förefallande förvaltningsåtgärder.

Lärarepersonalen utgjordes af direktören, som, utom de honom såsom läroverkets föreståndare tillhörande särskilda åligganden, hade att undervisa i skogsskötsel och skogsteknologi, samt två lektorer, af hvilka den ene undervisade i matematik och byggnadslära med deras tillämpningar på skogshushållningen, i skogsindelning, i geodesi och i linear- och kartritning samt handhade förvaltningen af de skogar, som ställes under institutets skötsel, och den andre undervisade i botanik, zoologi och jagtkunskap. I öfriga ämnen uppehölles undervisningen af extra lärare, som för närvarande vore fyra till antalet.

Det i riksstaten till skogsinstitutet uppförda reservationsanslaget, 21,300 kronor, utginge jemlikt kongl. brefven den 2 juli 1875 och den 1 juni 1877 enligt följande stat:

1 direktör och förste lektor	kronor	4,500: —
1 lektor i skogshushållning och matematik	»	3,500: —
	Transport kronor	8,000: —

	Transport kronor	8,000: —
1 lektor i naturvetenskap	»	2,500: —
1 extra lärare i författningskunskap	»	1,000: —
1 d:o d:o i kemi och fysik	»	1,200: —
1 d:o d:o i nationalekonomi	»	600: —
1 planteringsvaktare	»	600: —
till elevernas praktiska öfningar.....	»	3,000: —
» stipendier å 250 kronor åt fyra elever.....	»	1,000: —
» expenser, bibliotek m. m.	»	2,500: —
» arrendeafgifter för institutets lägenheter och experi- mentalafält	»	900: —
hvertill allt sedan senare hälften af år 1886 ytterligare kommit, vid fastställande af domänstyrelsens årliga generalförslag, från reservationsanslaget till krono- skogarnes förvaltning och befrämjande af skogs- väsendet i allmänhet till aflöning åt en extra lärare i agronomi anvisade	»	500: —
så att anslaget i sin helhet utgjorde.....	kronor	21,800: —

I sammanhang med utfärdandet af nu gällande stadgar för de allmänna skogsläroverken hade genom kongl. bref den 13 april 1886 förklarats, att den lägenhet å Djurgården invid Stockholm, hvilken då vore åt skogsinstitutet upplåten till lärosalar, till bostadslägenheter åt institutets direktör och betjening samt till inrymmande af institutets samlingar, äfvensom det åt institutet då anvisade jordområde för plantskolor, trädplantering och skjutbana, finge fortfarande för samma ändamål disponeras.

Genom kongl. bref den 31 december 1890 hade derjemte, sedan å anslaget till arrendeafgifter för institutets lägenheter m. m. uppstått en besparing af 200 kronor derigenom, att en del af den för skogsinstitutets räkning arrenderade s. k. Laboratoriehagen icke längre varit för institutet behöflig, af besparingarna å reservationsanslaget till institutet anvisats ett belopp af 200 kronor årligen, att från och med den 1 mars 1890 tills vidare utgå till praktiska öfningar utom institutets område, dock utan rubbning af det i gällande stat fastställda belopp för praktiska öfningar i allmänhet. Då särskilda resepenningar icke funnes anvisade, åtnjöte vederbörande lärare vid skogsinstitutet ersättning enligt gällande resereglemente för de resor, som af elevernas praktiska öfningar föranleddes, hvilken ersättning utginge från anslaget till dessa öfningar och från de medel, som genom skogsindelningar kunde för institutets räkning intjenas.

Den stora betydelse, skogshushållningen egde för landet, hvars ytvidd

till hufvudsakligaste delen bestode af för odling ej lämplig skogsmark, förutsatte, enligt domänstyrelsens åsigt, fortvaron af ett högre skogsläroverk dels för utvecklande af skogsvetenskapen efter våra för olika landsdelar vidt skilda förhållanden, dels ock för utbildande af skickliga yrkesmän för vården om landets skogsegendom, ej allenast statens utan äfven och ej minst de enskildes.

Från denna sistnämnda synpunkt skulle, enligt domänstyrelsens mening, kunna ifrågasättas, huruvida icke, då för den privata skogsförvaltaren i allmänhet icke syntes kunna erfordras så omfattande förkunskaper och mångsidig utbildning, som staten med rätta kräfde af sina skogstjenstemän, åtgärder borde vidtagas för utbildande af privata skogsförvaltare. Domänstyrelsen hölle fördenskull före, att vid skogsinstitutet i sådant syfte, i likhet med hvad vid tekniska högskolan egde rum, specialelever borde antagas, hvilkas elementarbildning icke skulle behöfvä motsvara de nuvarande fordringarna för inträde vid institutet. Men då specialelever lika väl som de ordinarie eleverna behöfde praktiska förkunskaper för att hafva gagn af undervisningen vid skogsinstitutet, måste de, derest de ej kunde styrka sig ega sådan förkunskap, som af föreståndaren ansåges tillräcklig, hafva, innan de derstädes mottoges, genomgått den praktiska kursen vid Ombergs skogsskola, hvarest derför, allt efter de inträdessökandes lämplighet för skogsyrket, till elever skulle antagas de mest passande, oafsedt hvilken kategori de tillhörde. I fråga om de närmare bestämmelser, som för nu antydda ändamåls vinnande kunde erfordras, förbehölle sig styrelsen att, derest det antydda syftemålet skulle befinnas förtjena afseende, framdeles få inkomma med förslag.

Den vid Ombergs skogsskola anordnade förberedande kursen hade, enligt hvad domänstyrelsen vitsordade, visat ett gynsam inflytande på elevernas utbildning i praktiskt hänseende och syntes i förening med de öfningar, som eleverna under lärotiden vid institutet numera underginge såväl å den under institutets egen skötsel ställda kronoparken, som å de skogar i landets särskilda delar, hvilka för ändamålet särskildt anvisades, hafva fyllt den brist i den praktiska undervisningen, som under en föregående period förefunnits och ansetts böra afhjelpas genom läroverkets förläggande till någon skogsegendom i landsorten. Härmed ansåge ock domänstyrelsen skälet för bibehållande af institutets anslag på provisorisk stat hafva bortfallit. Detta anslags uppförande på ordinarie stat samt i samband härmed lärarelönernas reglering hade derför syntes styrelsen icke längre böra uppskjutas, helst aflöningen länge varit otillräcklig och saknaden af pensionsrätt försatt dessa tjenstemän i sämre ställning än deras

vederlikar. Vid flera tillfällen hade ock olägenheter uppstått deraf, att aflöningen icke varit fördelad i lön och tjänstgöringspenningar.

Enligt för skogsinstitutet gällande ämnesprogram och arbetsordning hade direktören, utom de med föreståndareskapet för läroverket förenade särskilda åligganden och bestyr, 10 timmars, lektorn i matematik och skogshushållning 16 timmars samt lektorn i naturhistoriska ämnen 14 timmars undervisningsskyldighet i veckan, hvarjemte det åläge lärarne, hvar och en i sina ämnen, att leda elevernas praktiska öfningar under tiden mellan vår- och höstterminerna vid institutet. Med hänsyn till betydelsen och omfattningen af det arbete, som med dessa befattningar vore förenadt, äfvensom i betraktande af angelägenheten deraf, att dessas innehafvare utan hindrande bisysslor kunde egna sig åt sin uppgift, ansåge domänstyrelsen tvifvel ej råda derom, att den nuvarande aflöningen, såsom varande för låg, behöfde ökas, dervid styrelsen, som ansåge förenämnda ersättning enligt gällande resereglemente för resor i och för elevernas praktiska öfningar fortfarande liksom hittills böra utgå åt lärarne vid institutet, dock ansåge förhöjningen kunna inskränkas till ett något lägre belopp än det af direktören vid skogsinstitutet föreslagna, eller för direktörsbefattningen, utom fri bostad och vedbrand, till ett belopp af 5,100 kronor, hvaraf 600 kronor såsom ålders-tillägg efter 5 år, samt för lektorerna, hvilkas aflöning med hänsyn till deras undervisningsskyldighet syntes böra utgå med lika belopp för båda, till 4,500 kronor, deraf 500 kronor såsom ålderstillägg efter 5 år. Såsom lön borde enligt styrelsens mening räknas af direktörens aflöning 3,000 kronor och efter ålderstilläggets erhållande 3,600 kronor samt af lektorernas aflöning 2,500 kronor och efter ålderstilläggets erhållande 3,000 kronor, så att tjänstgöringspenningarna vid en hvar af dessa befattningar komme att utgöra 1,500 kronor.

I likhet med de flesta öfriga statens tjänstemän borde såväl direktören som lektorerna förpligtas att vid uppnådda 65 lefnads- och minst 35 tjänstear med oatkortad lön såsom pension å allmänna indragningsstaten från tjänsten afgå.

I anslaget till de extra lärarne hade direktören vid skogsinstitutet icke ifrågasatt någon förhöjning. Härvid ville likväl domänstyrelsen erinra, att för utöfvande af skogsstatstjänst förutsattes insigter jemväl i vissa delar af gällande lag, såsom i de delar af jorda- och byggningabalkarne, som egde tillämpning på jordbrukshushållningen i vissa delar af rättegångsbalken, strafflagen och utökningslagen äfvensom af skiftesstadgan. Visserligen hade undervisningen härutinnan till någon del meddelats af den extra läraren i skogs- och jagtförfattningarna samt tjensteexpedition, men, utom det att undervisningen i de förstnämnda ämnena kräfde en juridiskt

bildad person, hade den åt de sistnämnda ämnena anslagna tiden visat sig alltför knapp att, utan men för hufvudämnena, kunna medgifva undervisning i ursprungligen ej hithörande läroämnen. Särskild undervisning i nyssnämnda juridiska ämnen hade därför synt styrelsen vara af behovet påkallad, för hvilket ändamål, äfvensom för undervisningen i textning m. m., en ökning i anslaget till extra lärare af tillsammans 400 kronor ansetts erforderlig. Anslaget till extra lärare vid skogsinstitutet skulle således komma att utgöra: för undervisning i skogs- och jagtförfattningar m. m. 1,000 kronor, i kemi och fysik 1,200 kronor, i nationalekonomi 600 kronor, i agronomi 500 kronor och i de juridiska ämnena m. m. 400 kronor eller tillsammans 3,700 kronor.

I fråga om öfriga anslag till institutet hade annan ändring i staten icke ansetts erforderlig, än att i öfverensstämmelse med förberörda kongl. bref af den 31 december 1890 anslaget till arrendeafgifter borde minskas med 200 kronor, hvilka i stället skulle påföras anslaget till de praktiska öfningarna.

Anslaget till skogsinstitutet hade — yttrar *departementschefen* här efter — varit uppfördt på extra stat, till dess detsamma vid 1878 års Riksdag inflyttades under det ordinarie reservationsanslaget till skogsväsendet. Oaktadt denna öfverflyttning, hvarigenom erkännande måste anses hafva blifvit gifvet åt den för öfrigt väl numera af ingen bestridda oumbärligheten för landets skogsväsende af den högre fackbildning, skogsinstitutet hade att meddela, hade detta institut bibehållits vid sin förutvarande provisoriska organisation, hvarvid jemväl allt hittills förblifvit. Orsaken härtill vore att söka deri, att man icke velat genom en definitiv organisation af institutet lägga hinder i vägen för lösningen af den å bane bragta frågan om institutets förflyttning till någon för ändamålet lämplig kronopark. Sedan denna fråga väcktes, hade emellertid en betydelsefull åtgärd för främjande af skogselevernas praktiska utbildning vidtagits derigenom, att Ombergs skogsskola ombildats till en förberedande undervisningsanstalt för nämnda elever med hufvudsakligt syfte att bibringa dem praktisk insigt och färdighet i skogshushållning och jagt. För skogselevernas fortsatta utbildning i praktiskt hänseende under lärotiden vid skogsinstitutet syntes äfven vara på ett tillfredsställande sätt sörjdt genom de praktiska öfningar, eleverna hade att undergå mellan läseterminerna å särskildt för ändamålet anvisad kronoskog. Det syntes därför, som om någon grund ej vidare borde finnas för den farhåga, som väl närmast framkallat förslaget om institutets förflyttning till landsorten, eller att undervisningen vid ett i hufvudstaden förlagdt skogsinstitut kunde komma att erhålla en alltför öfvervägande teoretisk riktning. Då således det väsentligaste skälet för den föreslagna

förflyttningen numera kunde anses hafva förfallit, och en sådan åtgärd i öfrigt komme att föranleda åtskilliga olägenheter och ökade kostnader, syntes departementschefen hinder ej vidare böra möta derför, att, på sätt domänstyrelsen föreslagit, definitivt stat fastställdes för skogsinstitutet, och att följaktligen anslaget för detta institut erhöles naturen af bestämdt anslag.

Enligt domänstyrelsens förslag skulle direktören vid skogsinstitutet, som för närvarande åtnjöte aflöning af 4,500 kronor, bibehållas vid denna aflöning, men tillerkännas rätt till ett ålderstillägg å 600 kronor efter fem års väl vitsordad tjänstgöring. De båda lektorerna, hvilka för närvarande åtnjöte aflöning, den ene med 3,500 kronor och den andre med 2,500 kronor, skulle enligt samma förslag båda erhålla 4,000 kronor i aflöning, hvardera med rätt till ett ålderstillägg å 500 kronor efter fem års väl vitsordad tjänstgöring. Med domänstyrelsen vore departementschefen ense om behovet af någon förbättring i de för direktören och lektorerna vid skogsinstitutet för närvarande anvisade löneförmånerna. För att skogsinstitutet skulle kunna uppfylla de stora fordringar, som numera ställes på en läroanstalt för den högre skogsundervisningen, vore nödigt, att institutets fasta lärarepersonal bereddes en i ekonomiskt afseende så pass tryggad ställning, att den kunde, utan att för lifsuppehållets förvärfvande nödgas uppsöka bisysslor, egna sig åt sin viktiga uppgift att utbilda de blifvande förvaltarna af statens och enskildes skogar samt att bidraga till utredningen af de många för skogshushållningen viktiga frågor, som fölle inom området för de vetenskaper, hvari de hade att undervisa. Vid de af domänstyrelsen föreslagna aflöningsbelopp hade departementschefen ej heller annat att erinra, än att aflöningen för lektorerna, hvilken blifvit af domänstyrelsen föreslagen till 4,000 kronor — deraf 2,500 kronor såsom lön och 1,500 kronor såsom tjänstgöringspenningar — jemte rätt till ett ålderstillägg å 500 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring, lämpligen syntes honom böra, i närmare öfverensstämmelse med det sätt, hvarpå aflöning vore anvisad andra med de ifrågavarande jemförliga tjänstemän, i stället bestämmas till 3,500 kronor — deraf 2,000 kronor såsom lön och 1,500 kronor såsom tjänstgöringspenningar — jemte rätt till två ålderstillägg å hvardera 500 kronor efter resp. 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring.

Vid öfriga af domänstyrelsen i staten för skogsinstitutet föreslagna förändringar, hvilka inskränkte sig dertill, att ett arfvodesbelopp å 500 kronor till en extra lärare, hvilket hittills utgått från reservationsanslaget till kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet, skulle öfverflyttas till berörda stat; att anslaget till arfvoden åt extra lärare skulle derutöfver ökas med 400 kronor; samt att anslaget till arrendeafgifter m. m. skulle minskas med ett belopp af 200 kronor, hvar-

med i stället anslaget till de praktiska öfningarna skulle ökas, hade departementschefen icke något att erinra.

Den af departementschefen tillstyrkta staten för skogsinstitutet skulle således erhålla följande utseende:

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa.	
Direktören	3,000	1,500	4,500	Fri bostad och vedbrand. Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
Lektorn i matematik och skogshushållning	2,000	1,500	3,500	
Lektorn i naturvetenskap	2,000	1,500	3,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
Arfvoden åt extra lärare	---	---	3,700	
Aföning till planteringsvaktare	---	---	600	Fri bostad och vedbrand.
Till stipendier	---	---	1,000	
» de praktiska öfningarna	---	---	3,200	
» arrendeafgifter för institutets lägenheter och experimentalfält	---	---	700	
» expenser	---	---	2,500	
Summa kronor	---	---	23,200	

och borde anslaget för skogsinstitutet, i likhet med anslagen till skogsstaten och statens skogsskolor, uppföras såsom bestämdt anslag och sammanföras med sistnämnda anslag under gemensam titel »för statens skogsläroverk» med belopp af 47,700 kronor.

Såsom vilkor för åtnjutande af löneförmånerna enligt den nya staten borde, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad domänstyrelsen härutinnan hemställt, stadgas:

att innehafvare af befattning vid skogsinstitutet skulle vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet och jemkning i åligganden, som kunde varda föreskrifven;

att med ordinarie tjänst vid skogsinstitutet icke finge förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat och ej heller annan tjänstbefattning, med mindre den funnes icke vara hinderlig för fullgörande af tjänstgöringen vid skogsinstitutet;

att direktören alldeles icke och lektor endast inom de gränser, domänstyrelsen bestämde, egde åtaga sig skogsförrättningar åt enskilde;

att de med hvarje befattning förenade tjänstgöringspenningar finge uppbäras endast för den tid, tjänstens innehafvare verkligen tjänstgjort, men skulle för den tid, han varit från tjänstgöring befriad, utgå till den, som tjänsten förrättat;

att den, som af sjukdom hindrades att sin tjänst förrätta, egde uppbära hela lönen, men att den, som eljest undfinge ledighet för svag helsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskildt uppdrag, kunde förpligtas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen, som för tjänstens förrättande erfordrades eller eljest pröfvades skäligt;

att tidpunkten för åtnjutande af det direktören tillerkända ålderstillägg likasom det åt lektor medgifna första ålderstillägget skulle inträda fem år efter befattningens tillträdande, under vilkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af denna tid sjelf bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst, och att hans tjänstgöring derunder varit af beskaffenhet att kunna väl vitsordas; samt med iakttagande, att den högre aflöningen ej finge tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det år, då den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd, hvarvid borde direktören tillgodoräknas den tid, han före den nya statens utfärdande på kongl. förordnande uppehållit direktörsbefattningen, och lektor den tid, han likaledes före den nya statens utfärdande enligt kongl. förordnande bestridt lektorsbefattning vid institutet;

att andra ålderstillägget finge af lektor tillträdas efter ytterligare fem år under enahanda vilkor, som gälde beträffande det första ålderstillägget;

att ålderstillägg skulle räknas till lönen; samt

att direktör och lektor vid institutet skulle, då de uppnått sextiofem lefnads- och minst trettiofem tjänsteår, vara förpligtade att med oafkortad lön såsom pension å allmänna indragningsstaten från tjänsten afgå, Kongl. Maj:t dock obetaget att låta med afskedet anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvades kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kunde finnas villig att i tjänsten kvarstå.

Den utgift, som, i händelse af bifall till den föreslagna nya regleringen, blefve erforderlig för ålderstillägg åt direktören och lektorerna vid skogsinstitutet, borde bestridas af anslaget till ålderstillägg åt skogsstaten. Nämnda utgift komme emellertid icke att varda af den betydighet, att någon höjning af anslagets belopp af denna anledning, åtminstone för närvarande, blefve behöflig. Deremot borde anslagets titel sålunda förändras, att den-

samma angåfve, att från anslaget utginge ålderstillägg jemväl till skogsinstitutets lärarepersonal.

Beträffande anslaget till *kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet* ifrågasatte domänstyrelsen icke någon förändring. Då emellertid det arfvode å 500 kronor till en extra lärare i agronomi vid skogsinstitutet, som hittills utgått från sistnämnda anslag, upptagits i den nya staten för skogsinstitutet, borde anslaget till kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet minskas med motsvarande belopp, eller från 401,992 kronor till 401,492 kronor.

Hinder syntes icke möta för att lärarne vid skogsinstitutet för resor, som föranleddes af elevernas praktiska öfningar, hädanefter som hittills finge åtnjuta ersättning enligt resereglementet från anslaget till nämnda öfningar och från de medel, som genom skogsindelningar kunde för institutets räkning intjenas.

Utskottet tillåter sig hänvisa till statsrådsprotokollet (sid. 65—69) beträffande de skäl, som anförts till stöd för förslagen om rätt för jägmästare att i fråga om ålderstillägg räkna sig till godo den tid, han innehafte befattning såsom direktör eller lektor vid skogsinstitutet, föreståndare för statens skogsskola eller underlärare vid Ombergs skogsskola, samt om rätt för första gradens tjänsteman hos domänstyrelsen, som vinner anställning såsom jägmästare, eller jägmästare, som vinner anställning såsom första gradens tjänsteman hos domänstyrelsen, att för ålderstilläggs åtnjutande tillgodoräkna sig den tid, han egt att för samma ändamål räkna sig till godo vid den förut innehafda tjänsten.

I sin uti statsrådsprotokollet omförmälda skrifvelse den 9 december 1874 anförde skogsstyrelsen, bland annat, hurusom den för ett skogsläroverk mest tjenliga plats otvifvelaktigt måste anses vara å eller invid en staten tillhörig, i mellersta eller södra delarne af landet belägen och för en intensiv hushållning tjenlig större skog, som kunde förete tillräckligt omvexlande förhållanden, för att den i skogsyrket särdeles magtpåliggande praktiska undervisningen ej måtte blifva ensidig, och der de åtgärder, som i och för skogsskötsel borde vidtagas, icke allt för mycket gjordes beroende af sådana konjunkture med afseende å virkesvärdet, som måste utöfva inflytande på hushållningen å menigheters eller enskildes skogar, hvarförutom, vid val af ort för en högre undervisningsanstalt, afseende jemväl borde fästas å närheten till jernväg eller ångbåtsled, som lemnade lätt tillfälle till resor i och för praktiska öfningar å andra skogar af olika

beskaffenhet med läroverkets. Utaf kronoparkerna kunde emellertid af uppgifna skäl icke någon ifrågakomma för anläggande af en högre undervisningsanstalt för skogsväsendet, och skogsstyrelsen hade ej heller för det dåvarande bland de marker, som erbjudits kronan till inlösen, att uppgifva någon för emottagande af skogsinstitutet lämplig skog, men styrelsen ansåge dock ordnandet af den högre skogsundervisningen genom dess förläggande till en därför passande kronoskog ej böra lemnas ur sigte, utan fastmer åtgärder vidtagas för genomförandet af denna angelägenhet, så fort ske kunde och nödiga medel hunne beredas.

Riksdagen förklarade i sin jemväl åberopade skrifvelse den 19 maj 1875, att Riksdagen till alla delar gillade skogsstyrelsens yttrande angående angelägenheten deraf, att skogsinstitutet blefve till någon större skogsegendom förlagdt, samt att Riksdagen förestälde sig, att bland de många skogrika boställen, som redan vore eller inom kort blefve till statsverkets disposition indragna, det ej borde möta svårighet att utse något, som vore för berörda ändamål lämpligt, och att således den högre skogsundervisningen skulle kunna ordnas, utan att någon särskild egendom därför behöfde inköpas.

I statsrådsprotokollet uppgifves nu visserligen i sammanhang med omnämmandet af Riksdagens berörda skrifvelse, att det visade sig, att någon för ifrågavarande ändamål lämplig skogsegendom icke kunde erhållas; och en del omständigheter anföras der äfven till ådagaläggande af att institutets förflyttning till landsorten nu mera hvarken skulle vara behöflig eller ändamålsenlig. I förstnämnda hänseende åberopas, att eleverna genom den förberedande kursen vid Omberg och genom skogsöfningarna under sommarmånaderna erhålla tillräcklig praktisk utbildning, och i det senare hänseendet framhålles, bland annat, att en förflyttning skulle vara förenad med ökade kostnader såväl för nybyggnader som för lärarepersonalens aflönande, samt att det icke skulle vara lämpligt att låta eleverna under två års tid kaserneras i en kanske aflägsen skogsbygd.

För sin del har emellertid utskottet icke kunnat finna, att härigenom ådagalagts origtigheten af den utaf skogsstyrelsen och Riksdagen uttalade uppfattningen om önskvärdheten af institutets förläggande till landsbygden. Hvarken kursen vid Omberg eller de omförmälda praktiska öfningarna under mellanterminerna torde nemligen kunna ersätta fördelen af att eleverna under hela sin studietid få vistas å en plats, der de äro i tillfälle att omedelbart iakttaga huru de teoretiska lärorna praktiskt tillämpas. Kostnaden för nybyggnader vid en förflyttning af institutet torde icke heller behöfva blifva så synnerligen betydande, om saken på ett ändamålsenligt sätt ordnas; och i detta hänseende är för öfrigt att märka, att

institutets nuvarande lokaler befinna sig i ett allt annat än tillfredsställande skick med afseende å inredning och utrymme, hvarföre, om institutet definitivt skulle förläggas till Stockholm, icke obetydliga kostnader för reparation samt om- och tillbyggnad af institutets hus kunna emotses, särskildt för det fall att, såsom utskottet för sin del anser högeligen önskvärdt, specialkurser vid institutet anordnas för sådana ynglingar, hvilka vilja utbilda sig till privata skogsförvaltare. Någon ökad utgift för lärarepersonalens aflönande lärare vidare icke behöfva uppkomma vid en förflyttning, ty, om också en ytterligare lektorsbefattning då skulle behöfva inrättas för de läroämnena, i hvilka undervisningen nu bestrides af extra lärare, skulle å andra sidan de nu utgående arfvodena till extra lärare inbesparas, samt lärarnes aflöningsförmåner kunna sättas icke obetydligt lägre än om institutet bibehölles i hufvudstaden. Och hvad hänsynen till eleverna beträffar, så kan utskottet icke föreställa sig annat, än att studietidens tillbringande på landet måste för eleverna blifva i alla afseenden helsofsamt afvensom ekonomiskt fördelaktigt.

Icke heller hvad i öfrigt anförts till förmån för institutets bibehållande i hufvudstaden synes utskottet vara af beskaffenhet att förtjena afseende.

Utskottet anser således skäl icke förefinnas för Riksdagen att frånga sin förut uttalade uppfattning om ändamålsenligheten af institutets förläggande till landsbygden. Och som sedan år 1874, då skogsstyrelsen yttrade sig i ämnet, antalet till kronans disposition varande skogsegendomar högst väsentligen ökats genom indragningen af militära och civila boställen samt de pågående inköpen af skogsmark, synes det utskottet böra blifva föremål för förnyad undersökning, huruvida icke någon för institutet lämplig egendom finnes att tillgå eller i sammanhang med inköpen af skogsmark kan anskaffas. I afvaktan på resultatet af denna undersökning torde någon förändring icke böra vidtagas med afseende å de till skogsinstitutet anvisade medlen.

Hvad Kongl. Maj:t föreslagit om rätt för jägmästare att i fråga om ålderstillägg räkna sig till godo den tid, han innehaft befattning såsom direktör eller lektor vid skogsinstitutet, föreståndare för statens skogsskola eller underlärare vid Ombergs skogsskola, samt om rätt för första gradens tjänsteman hos domänstyrelsen, som vinner anställning såsom jägmästare, och för jägmästare, som vinner anställning såsom första gradens tjänsteman hos domänstyrelsen, att för ålderstilläggs åtnjutande tillgodoräkna sig den tid, han egt att för samma ändamål räkna sig till godo vid den förut innehafda tjänsten, har synts utskottet på de i statsrådsprotokollet anförda skäl böra af Riksdagen bifallas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt får utskottet hemställa:

a) att Riksdagen må, med afslag å Kongl. Maj:ts förslag om godkännande af ny stat för skogsinstitutet, fastställa det ordinarie anslaget till skogsväsendet att utgå med oförändradt belopp, så att detta anslag erhåller följande uppställning:

bestämmt anslag:

för skogsstaten	kr. 447,208: —	
» statens skogsskolor »	<u>24,500: —</u>	kr. 471,708: —

förslagsanslag:

till ålderstillägg åt skogsstaten	»	84,400: —
---	---	-----------

reservationsanslag:

till skogsinstitutet	kr. 21,300: —	
» enskilda skogsundervisningen	»	8,600: —
» kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet	»	<u>401,992: —</u>
		» 431,892: —
		tillsammans kr. 988,000: —

b) att Riksdagen må medgifva, att jägmästare må i fråga om rätt till ålderstillägg räkna sig till godo den tid, han innehaft befattning såsom direktör eller lektor vid skogsinstitutet, föreståndare för statens skogsskola eller underlärare vid Ombergs skogsskola, vare sig befattningen innehafts på grund af konstitutorial eller, i följd af fråga om skogsläroverks reglering, endast på kongl. förordnande; samt

c) att Riksdagen må medgifva, att första gradens tjänsteman hos domänstyrelsen, som vinner anställning såsom jägmästare, eller jägmästare, som vinner anställ-

ning såsom första gradens tjänsteman hos domänstyrelsen, må för ålderstilläggs åtnjutande tillgodoräkna sig den tid, han egt att för samma ändamål räkna sig till godo vid den förut innehafda tjänsten; allt under de vilkor i öfrigt, som stadgas i kongl. kungörelserna af den 10 november 1882, den 29 november 1889 och den 6 juni 1890.

Öfriga ordinarie anslag.

Ang. öfriga
ordinarie
anslag.

6:o) I fråga om öfriga ordinarie anslag under sjunde hufvudtiteln är icke någon förändring af Kongl. Maj:t ifrågasatt. Utskottet får hos Riksdagen hemställa,

att samtliga, här ofvan icke särskildt omförmälda, i nu gällande riksstat uppförda ordinarie anslag å sjunde hufvudtiteln må i riksstaten för år 1893 uppföras till oförändrade belopp.

Extra anslag.

För *tillfälliga behof*, hänförliga till sjunde hufvudtiteln, hafva nedannämnda framställningar blifvit gjorda; och får utskottet härmed öfvergå till afgifvande af yttrande öfver berörda framställningar.

Arfvode för en byråassistent å finansdepartementets bankbyrå.

Ang. anslag till
arfvode för en
byråassistent å
finansdeparte-
mentets bank-
byrå.

[6.]

7:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning får utskottet hemställa,

att Riksdagen, i likhet med hvad för de senare åren egt rum, må till beredande af *arfvode för en byråassistent å finansdepartementets bankbyrå* på extra stat för år 1893 anvisa ett belopp af 4,000 kronor.

Ersättning för af statskontoret gjorda förskott.

8:o) Enligt hvad statskontoret hos Kongl. Maj:t anmält, har embets-^{Ang. anslag till}verket förskottsvis bestridt följande till sjunde hufvudtiteln hänförliga ^{ersättning för} utgifter, hvilka borde hos Riksdagen anmälas till ersättning, nemligen: ^{af statskon-} ^{toret gjorda} ^{förskott.}

[7.]

till godtgörande af kostnader för uppmätning och kartlägg-	
läggning af åtskilliga kronans domäner	kr. 13,137: 64
» ersättning för till statsverket afträdd åbyggnad å ett	
indraget boställe	» 1,845: 36
» ersättning till vissa kronoarrendatorer och boställs-	
hafvare för saknad afkomst af exproprierad jord	» 7,126: 66
» godtgörande af kostnader för vissa kronoegendomars	
deltagande i Hjelmarens och Qvismarens sänkning ...	» 8,213: 17
» dito för dito i andra vattenafledningsföretag	» 18,465: 05
» ersättning för öfverbyggnad å indragna boställen	» 225,097: 86
» godtgörande af förskjutna husröteersättningar åt tillträ-	
dande arrendatorerna af indragna militieboställena 1	
mantal Solberga N:is 1 och 2 i Elfsborgs län och 1/2	
mantal Våtamåsa N:o 1 i Malmöhus län	» 2,191: 38
» godtgörande af skifteskostnad, belöpande å indragna	
militiebostället ⁴¹ / ₁₃₅ mantal Heljesund N:o 3 i Jemt-	
lands län	» 1,205: 87
» bidrag till uppförande af ny ladugård å indragna mi-	
litiebostället ³ / ₈ mantal Åsaka N:o 3 Jutegården i Elfs-	
borgs län	» 700: —
» godtgörande af reparations- och underhållsarbeten å	
Tranebergs, Nockeby och Drottningholms broar	» 3,704: 16
» ersättning till egare af skattefrälsehemman, hvilkas	
ränta icke blifvit af statsverket inlöst	» 7,845: 28
» kostnader för tullkomitén	» 62,571: 31
» reparationsarbeten å tekniska skolans hus i Stockholm	
efter den å nämnda hus den 7 juni 1889 timade elds-	
olycka	» 32,200: —

eller tillhopa kr. 384,303: 74

Med anledning häraf och på grund af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning får utskottet hemställa,

att Riksdagen må, till ersättning för ofvan omnämnda, af statskontoret gjorda förskott, på extra stat för år 1893 anvisa ett belopp i jemnt krontal af 384,304 kronor.

Genomförande af öfverintendentsembetets nya organisation.

Ang. anslag till genomförande af öfverintendentsembetets nya organisation.

[8.]

9:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och öfverensstämmelse med hvad förut egt rum hemställer utskottet,

att Riksdagen må, för genomförande af öfverintendentsembetets nya organisation, å extra stat för år 1893 anvisa ett belopp af 500 kronor.

Uppförande af nytt landsstatshus i Luleå.

Ang. anslag till uppförande af nytt landsstatshus i Luleå.

[9.]

10:o) Till uppförande af nytt landsstatshus i Luleå har Kongl. Maj:t äskat ett extra anslag för år 1893 af 102,000 kronor.

I fråga om denna anslagsfordran har departementschefen till statsrådsprotokollet meddelat, att Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län i skrifvelse den 17 november 1888 hos Kongl. Maj:t gjort framställning om beredande af nödiga medel för uppförande i enlighet med uppgjorda ritningar invid landsstatsembetshuset i Luleå af mot eldfara tryggade förvaringsrum för länsstyrelsens, landtränteriets och provinslandtmäterikontorets dyrbaraste handlingar, genom hvilken åtgärd jemväl skulle vinnas erforderligt ökad utrymme för länsstyrelsens arbetslokaler. Till stöd för denna framställning hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande hufvudsakligen anført, hurusom genom de förhärjande eldsvådor, hvilka under åren 1887 och 1888 öfvergått tre af Norrlands städer, den erfarenhet vunnits, att de flesta kassahvalf af enkla murar, förlagda i midten af trähus, erbjöde så otillförlitligt skydd mot eldsolyckor, att sedlar och papper, till och med inneslutna i brandfria kassaskåp, ofta blefve i dylika hvalf förstörda, oaktadt dessa i allmänhet ansetts brandfria och jemväl varit uppförda med sådan styrka, att sjelfva murverket lemnats oförstördt af elden; att ifrågavarande framställning jemväl vore påkallad af nödvändigheten att afhjelpa den brist på erforderligt utrymme inom landsstatshuset, som för närvarande förefunnes; att länsstyrelsens sessionsrum vore så litet, att det understundom ej utan stor svårighet kunde rymma den allmänhet,

som ofta vid allmänna sammanträden, virkesauktioner och andra dylika tillfällen komme tillstådes; samt att såväl nämnda sessionsrum som länsstyrelsens öfriga lokaler skulle genom den ifrågasatta åtgärden vinna en välbehöflig utvidgning; och hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som ansett sig ej kunna stå i ansvar för fortvaron af de nu befintliga eldfarliga och otillräckliga anordningarna inom landsstatshuset, åberopat instrumentet öfver den 28 september 1888 förrättad ekonomisk besigtning å nämnda hus, deri vitsordats de lemnade uppgifterna angående landtränterihvalfvets eldfarlighet och embetslokalernas otillräcklighet, samt förslag framstälts om afhjelpande af berörda olägenheter medelst uppförande af en tillbyggnad af tegel i två våningar för en kostnad af 14,000 kronor, hvilken kostnadssumma, efter det nödiga ritningar blifvit upprättade, funnits böra höjas till 16,680 kronor.

I häröfver den 18 december 1888 afgifvet utlåtande hade öfverintendentsembetet framhållit, hurusom beträffande inredningen i nuvarande landsstatshuset i Luleå välgrundade anmärkningar kunde göras, då uti nämnda af trävirke uppförda hus dels samtliga lokaler vore med hänsyn till behovet allt för små, dels räntmästarens rum användes såsom genomgång, under det att tillträde till det murade och i utsträckning obetydliga ränterihvalfvet ej, såsom behöfligt vore, funnes från räntmästarens rum utan allenast från sessionssalen, dels ock landtmäterikontoret med dess viktiga handlingar vore inrymdt å vinden, allt omständigheter, hvilka syntes embetet böra i en närmare framtid föranleda till en förändring till det bättre. Emellertid hade embetet funnit det af Kongl. Maj:ts befallningshafvande framställda förslaget, afseende, förutom uppförande af en *stenhus*byggnad invid nuvarande landsstatshuset, jemväl påbyggnad af detta senare *trähus*, hvarigenom eldfaran ökades, utan att likväl genom dessa anordningar olägenheterna af förstugors och tamburers otillräcklighet blefve afhjulpna, ej vara tillfredsställande utan snarare att betrakta såsom endast en provisionel åtgärd för afhjelpande tillsvidare af de öfverklagade olägenheterna, hvilka enligt embetets tanke påkallade uppförande af ett helt och hållet nytt landsstatshus af sten, helst residenshuset, som äfvenledes vore af trä, låge helt nära det nuvarande landsstatshuset.

Vid föredragning af detta ärende den 25 januari 1889 hade, erinrar departementschefen, Kongl. Maj:t enligt öfverintendentsembetets hemställan uppdragit åt bemälda embete att i samråd med Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län uppgöra förslag till en nybyggnad af sten för länsstyrelsens embetslokaler.

Till åtlydnad af denna befallning hade, enligt hvad öfverintendents-embetet i skrifvelse den 1 sistlidne december anmält, alternativa ritningar

till en sådan byggnad uppgjorts dels såsom byggnadsprogram genom länsstyrelsens föranstaltande, dels ock derefter hos öfverintendentsembetet med iakttagande af vissa ändringar i det af länsstyrelsen uppgjorda förslaget i syfte att åstadkomma tillräcklig dager i tamburer och väntrum samt af vaktmästarebostadens förläggande till husets bottenvåning, efter hvilka ändringar, som gifvit anledning till omarbetande jemväl af husets fasader likasom till dessas förenkling, byggnadskostnaden af embetet beräknats till 102,000 kronor. Denna senare hos embetet utarbetade ritning hade derefter blifvit af Kongl. Maj:ts befallningshafvande, efter erhållen del af planen dertill, förordad till godkännande med vilkor af någon tillökning i utrymme inom länsnotariens rum, landtmäterikontorets förvaringshvalf samt i vaktmästarebostället äfvensom af beredande af rum jemväl för en extra länsnotarie samt anordnande af en spiraltrappa mellan landskontoret och dertill hörande arkiv; och hade embetet efter iakttagande af de begärda ändringarna nu för Kongl. Maj:ts pröfning öfverlemnadt hos embetet uppgjord senare ritning jemte kostnadsförslag och beskrifning till ifrågavarande byggnad, afsedd att uppföras å den derför enligt jemväl bifogad situationsplan öfver residenstomten utmärkta plats.

Med afseende å hvad upplyst blifvit rörande utrymmet och beskaffenheten i öfrigt af länsstyrelsens nuvarande embetslokaler, ansåge departementschefen för sin del uppförandet af en ny tidsenlig byggnad för inrymmande af nämnda lokaler vara af ett tvingande behof påkalladt; och departementschefen hade ej funnit något att anmärka mot vare sig den hos öfverintendentsembetet uppgjorda ritningen eller embetets kostnadsberäkning.

Utskottet erkänner behofvet deraf, att mot eldfara tryggade förvaringsrum anskaffas för de i landsstatshuset i Luleå förvarade viktiga handlingar samt att länsstyrelsens embetslokaler något utvidgas, men utskottet hyser för sin del den öfvertygelse, att ifrågavarande behof på ett fullt tillfredsställande sätt kan tillgodoses på den väg, Kongl. Maj:ts befallningshafvande sjelf ursprungligen ifrågasatt, eller genom om- och tillbyggnad af det nuvarande landsstatshuset.

De invändningar, öfverintendentsembetet framställt mot en sådan åtgärd, har utskottet, efter tagen del af de uppgjorda ritningarna, icke ansett vara af den vikt, att skäl enligt utskottets förmenande förefinnas för Riksdagen att, med frångående af Kongl. Maj:ts befallningshafvandes ojemförligt mindre kostsamma förslag, betunga statsverket med den betydande utgiften för en nybyggnad. Den olägenhet, som enligt Kongl. Maj:ts befallningshafvandes förslag skulle uppkomma derigenom, att förstugor och tamburer blefve mindre rymliga, anser utskottet nemligen icke vara

synnerligen stor i jämförelse med den ökade kostnaden för en nybyggnad, och af ritningarna har det syns utskottet, som om de för de viktiga handlingarnas förvarande afsedda lokaler komme att blifva mot eldfara i tillräcklig mån tryggade. Utskottet håller således före, att Riksdagen för ifrågavarande ändamål bör bevilja allenast den lägre, för ombyggnad beräknade kostnadssumman, 16,680 kronor, eller i jernadt belopp 17,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt af Riksdagen bifallas, att Riksdagen till bestri-
dande af kostnaderna för om- och tillbyggnad af lands-
statshuset i Luleå beviljar ett extra anslag för år 1893
af 17,000 kronor.

Anläggning af telefonledningar.

11:o) Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte *dels* af det <sup>Angående an-
slag till
telefonled-
ningar.</sup> utaf 1889 års Riksdag beviljade anslaget för anläggning af telefonled-
ningar på extra stat för år 1893 anvisa en femtedel med 150,000 kronor,
dels ock för anläggning af telefonledningar från Stockholm till Örebro,
från Stockholm öfver Norrköping till Linköping, från Malmö till Kristian-
stad samt från Göteborg öfver Varekil till Lysekil bevilja ett extra anslag
för år 1893 å 206,450 kronor. [10.]

Beträffande de skäl, hvilka legat till grund för Kongl. Maj:ts före-
varande framställningar, tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsproto-
kollet (sid. 75—87) och vill här endast anmärka, att af det nya extra
anslaget å 206,450 kronor skulle användas

för linien Stockholm—Örebro	kronor	78,770: —
för linien Stockholm—Norrköping—Linköping.....	»	58,115: —
för linien Malmö—Kristianstad	»	31,630: —
och för linien Göteborg—Varekil—Lysekil	»	37,935: —
		<hr/>
	kronor	206,450: —

Kongl. Maj:ts framställning om anvisande för år 1893 af den på
samma år belöpande andel af ofvanomförmälda, år 1889 beviljade anslag
för anläggning af telefonledningar har icke gifvit anledning till någon
utskottets erinran; och då den nya anslagsfordran å 206,450 kronor,
Kongl. Maj:t för ifrågavarande ändamål nu framställt, synes utskottet vara

af omständigheterna påkallad, har utskottet jemväl ansett sig böra förorda bifall till denna anslagsfordran.

I betraktande deraf att de medel, hvilka under de senare åren dels såsom anslag och dels såsom lån stälts till telegrafverkets förfogande för utvidgning af statstelefonnätet, numera uppgå till högst ansenliga belopp, har utskottet emellertid ansett sig böra här framhålla önskvärdheten af att vid statstelefonväsendets vidare utveckling nödig varsamhet iakttages. Och i sammanhang härmed har utskottet velat betona angelägenheten af att ändringar icke annat än i särskilda undantagsfall vidtagas i de planer för liniebyggnader, hvilka vid vederbörande anslags äskande för Riksdagen framlagts.

Utskottet hemställer:

a) att Riksdagen må af det år 1889 beviljade anslaget, 750,000 kronor, för anläggning af telefonledningar på extra stat för år 1893 anvisa en femtedel med 150,000 kronor;

b) att Riksdagen må för anläggning af en telefonlinie från Stockholm till Örebro på extra stat för år 1893 bevilja 87,770 kronor;

c) att Riksdagen må för anläggning af en telefonlinie från Stockholm öfver Norrköping till Linköping likaledes på extra stat för år 1893 bevilja 58,115 kronor;

d) att Riksdagen må för anläggning af en telefonlinie från Malmö till Kristianstad på extra stat för år 1893 bevilja 31,630 kronor; och

e) att Riksdagen må för anläggning af en telefonlinie från Göteborg öfver Varekil till Lysekil likaledes på extra stat för år 1893 bevilja 37,935 kronor.

Den lokala förvaltningen af statens jordbruksdomäner.

Ang. anslag till den lokala förvaltningen af statens jordbruksdomäner 12:o) Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte å extra stat för år 1893 anvisa dels till *aflöning åt domänintendenter* och för uppehållande af domängöromålen hos länsstyrelserna 45,000 kronor, och dels till *reskostnader vid domänförvaltningen* såsom förslagsanslag 40,080 kronor.

[11, 12.] För bestridande af motsvarande utgifter äro uti innevarande års rikstat anvisade respektive 45,000 kronor och förslagsvis 22,181 kronor.

Beträffande de förhållanden, hvilka ansetts böra föranleda till en så betydande höjning af förslagsanslaget till reskostnader vid domänförvaltningen, har departementschefen till statsrådsprotokollet meddelat, att domän-

styrelsen i skrifvelse den 6 november 1891 anmält hurusom under alla de år, styrelsen utöfvat sin verksamhet, dessa kostnader uppgått till högre belopp än det i sådant afseende för innevarande år anvisade och detta jemväl efter utfärdandet af kungörelsen den 20 december 1889, angående ändring i resereglementet den 11 februari 1881, i det nemligen resekostnaderna vid domänförvaltningen under år 1890 uppgingo till 48,914 kronor 25 öre. Domänstyrelsen hyste väl den förhoppning, att, i den mån försäljningen af mindre kronoegendomar komme att fortgå, förvaltningskostnaderna i allmänhet och således äfven resekostnaderna skulle kunna nedbringas, men ännu hade försäljningarna, som först genom kongl. brefven den 18 maj 1888 och den 29 maj 1891 erhållit en mera betydande omfattning, ej kunnat utöfva någon väsentlig verkan i nämnda hänseende, helst som för flertalet af de egendomar, som försålles, statsverket finge vidkännas särskilda utgifter derigenom, att försäljningen enligt gällande föreskrifter borde föregås af saluvärdering i den ordning, som för arrendeuppskattningar vore stadgad. Då emellertid, enligt styrelsens antagande, redan under de närmaste åren kunde förväntas, att resekostnaderna blefve något mindre än för år 1890, ansåge styrelsen desamma för år 1893 kunna beräknas till omkring 40,000 kronor. För erhållande af jemn slutsumma å anslagen under denna hufvudtitel har departementschefen derjemte för sin del ansett, att det ifrågavarande anslaget borde utföras med 40,080 kronor.

Då Kongl. Maj:ts förevarande framställning ej gifvit anledning till någon utskottets erinran, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må å extra stat för år 1893 anvisa

a) till aflöning åt domänintendenter och för uppehållande af domängöromålen hos länsstyrelserna 45,000 kronor; samt

b) till resekostnader vid domänförvaltningen såsom förslagsanslag 40,080 kronor.

Skogsodlingens befrämjande.

13:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen — i likhet med hvad för de senare åren egt rum — må för år 1893 för skogsodlingens befrämjande bevilja ett extra anslag af 25,000 kronor, att ställas till Kongl. Maj:ts förfogande för att i mån af tillgång tilldelas landsting eller hushållningssällskap, som understödja enskilde skogsodlare genom tillhandahållande

Ang. anslag till skogsodlingens befrämjande.

[13.]

af skogsfrö och plantor till billigt pris eller beredande af kostnadsfritt biträde vid skogsodlingsarbeten, dock med vilkor att statsbidrag icke må till något län utgå med högre belopp, än hvad landsting och hushållnings-sällskap tillsammans eller endera af dem för ändamålet anslagit, ej heller till högre belopp än 2,000 kronor för hvarje landstingsområde.

Ang. ifrågasatt anslag för offentliggörande af den s. k. öfverskottsplaceringskommitténs arbeten.

14:o) I en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 31) har herr A. Hedin föreslagit, att Riksdagen måtte bevilja till Kongl. Maj:ts disposition ett förslagsanslag å 5,000 kronor för offentliggörande så skyndsamt som möjligt af den s. k. öfverskottsplaceringskommitténs undersökningar och förslag, samt att Riksdagen, vid anmälan om detta beslut, måtte anhålla, att Kongl. Maj:t ville tillse, att komitéarbetet blefve i bokhandeln tillgängligt till så billigt pris, att äfven obemedlade personer utan svårighet kunde förskaffa sig detsamma.

Beträffande den af motionären åsyftade departementskommitténs verksamhet har utskottet inhemtat följande, som utskottet ansett sig böra till Riksdagens kännedom meddela.

De på grund af Kongl. Maj:ts beslut den 29 oktober 1888 för utredning af vissa med skattelagstiftningen i samband stående frågor inom finansdepartementet tillkallade personer sammanträdde första gången den 1 november 1888 och voro derefter samlade under år 1888 den 4—14 december, under år 1889 den 12—13 juni, den 16—19 oktober och den 17—20 december samt under år 1890 den 14—28 oktober och den 3—11 december. Sammanlagdt 25 sammanträden höllos.

Utlåtanden afgåfvos *dels* den 13 december 1888 angående ifrågasatt nedsättning af fyr- och båkafgiften, *dels* den 17 december 1889 med anledning af Riksdagens skrivelse den 14 maj 1888 angående undersökning af den svenska sjöfartsnärings tillstånd m. m., *dels* den 28 oktober 1890 angående den finansiella delen af arbetareförsäkringskommitténs förslag till lag om ålderdomsförsäkring, och *dels* den 11 december 1890 angående statsverkets behof af kassaförlag. Under sammanträdena behandlades dessutom åtskilliga andra frågor, hvilka icke föranledde till afgifvande af skriftliga yttranden.

Kostnaderna hafva utgjort:

ersättning åt ledamöterna	kr. 1,511: 40
d:o till professorn Mittag-Leffler för verkställda beräkningar rörande en allmän svensk ålderdomsförsäkring	» 1,023: 50

Transport kr. 2,534: 90

	Transport	kr.	2,534:	90
arfvode åt sekreteraren	»		500:	—
expenser	»		39:	38
aflöning åt vaktmästare	»		90:	—
ersättning åt statskommissarien Riben för biträde vid utredning af frågan om statsverkets kassaförlagsfond	»		100:	—
			Summa kronor	3,264: 28.

Med anledning af hvad utskottet sålunda inhemtat, hemställer utskottet,

att Herr A. Hedins förenämnda motion icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 24 mars 1892.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservation:

vid *punkt 5:o mom. a)* (angående godkännande af ny stat för skogsinstitutet)

af herrar grefve *G. Sparre*, *C. E. Casparsson*, grefve *E. C. A. Piper*, *H. P. P. Tamm*, *V. N. Ekenman*, *F. Boström*, friherre *A. R. von Kræmer*, *C. Lundeberg*, *A. G. Svedelius*, friherre *C. G. A. Klingspor*, *G. D. R. Tornerhjelm* och *A. P. Sjögréen*, hvilka yrkat, att utskottets yttrande och förslag i denna del skulle hafva följande lydelse:

»I öfverensstämmelse med den uppfattning, som uttalats af vederbörande myndigheter, anser utskottet, att genom anordnandet af den förberedande kursen vid Omberg och af de särskilda skogsöfningarna mellan

vår- och höstterminerna numera blifvit tillräckligt sörjdt för att eleverna vid skogsinstitutet erhålla den praktiska underbyggnad, som är erforderlig för att de skola kunna på ett fullt tillfredsställande sätt tillgodogöra sig den teoretiska undervisningen vid institutet. Och då, på sätt myndigheterna ock framhållit, härtill kommer, att institutets förflyttning till landsorten måste blifva förenadt med högst betydande kostnader för statsverket, särskildt i afseende å nybyggnader, håller utskottet före, att frågan om dylik förflyttning bör anses hafva förfallit.

Vid sådant förhållande synes emellertid tidpunkten vara inne att gifva institutet en definitiv organisation, då fortvaron af den nuvarande provisoriska anordningen icke lär kunna anses öfverenstämma med hvad hänsynen till lärarepersonalens ställning samt statens eget intresse kräfva. Och mot det af Kongl. Maj:t uti ifrågavarande hänseende nu framställda förslag har utskottet icke funnit anledning till någon erinran.

Med anledning deraf, att domänstyrelsen i sin uti statsrådsprotokollet omförmälda skrifvelse den 2 november 1891 ifrågasatt, att vid skogsinstitutet borde anordnas speciella kurser för sådana ynglingar, hvilka önskade utbilda sig till privata skogsförvaltare, har utskottet här velat uttala sin fulla anslutning till denna uppfattning.

Utskottet hemställer alltså,

a) att Riksdagen må

dels godkänna den i statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1892 föreslagna staten för skogsinstitutet och de vilkor för den nya aflöningens åtnjutande, hvilka i sammanhang dermed tillstyrkts;

dels med uteslutande ur staten af de deri nu upptagna anslagen för statens skogsskolor, 24,500 kronor, och till skogsinstitutet, 21,300 kronor, såsom bestämdt anslag under titel »för statens skogsläroverk» uppföra 47,700 kronor;

dels ock minska anslaget till kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet med 500 kronor från 401,992 kronor till 401,492 kronor;

så att anslaget till skogsväsendet erhåller denna uppställning:

bestämmt anslag:

för skogsstaten	kr. 447,208: —	
» statens skogsläro- verk	» <u>47,700: —</u>	kr. 494,908: —

förslagsanslag:

till ålderstillägg åt skogsstaten och skogsinstitutets lärarepersonal	» 84,400: —
--	-------------

reservationsanslag:

till enskilda skogs- undervisningen ..	kr. 8,600: —	
» kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet	» <u>401,492: —</u>	kr. 410,092: —
		<u>Summa kr. 989,400: —»</u>

vid *punkten 10:o* (angående anslag till uppförande af nytt landsstatshus i Luleå)

af herrar *F. Boström* och *C. Lundeberg*, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Genom hvad till statsrådsprotokollet blifvit i ämnet meddeladt har utskottet ansett behovet af att ett nytt landsstatshus uppföres i Luleå vara till fullo ådagalagdt, men det af Kongl. Maj:t i fråga derom nu framställda förslaget har likväl icke syntts utskottet böra af Riksdagen oförändradt bifallas. Utskottet har nemligen funnit det belopp af 102,000 kronor, som Kongl. Maj:t för ändamålet äskat, allt för betydande, i det att utskottet förestält sig, att genom ändamålsenliga anordningars vidtagande kostnaden för den ifrågasatta byggnaden skulle kunna icke obetydligt nedbringas, i all synnerhet som prisen på en del byggnadsmateriel i det uppgjorda kostnadsförslaget upptagits väl höga. För sin del har utskottet vågat antaga, att, om ett belopp af 80,000 kronor ställes till Kongl. Maj:ts förfogande för ändamålet, de uppgjorda ritningarna skulle kunna så omarbetas, att berörda belopp komme att befinnas vara tillräckligt.

Utskottet får fördenskull hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt af Riksdagen bifallas, att Riksdagen till bestridande af kostnaden för uppförande af nytt landsstatshus i Luleå beviljar ett extra anslag för år 1893 af 80,000 kronor.»

af herr *C. E. Casparsson*.

Herr friherre *A. R. von Kræmer* har begärt få antecknad, att han ej deltagit i de här ofvan under *punkten 1:o* samt *2:o mom. a)* och *b)* antecknade ärenden.

Likaledes skulle här antecknas, att herrar *O. W. Odelberg*, *R. G. von Hedenberg* och *K. Bohnstedt* icke närvarit vid behandlingen inom utskottet af *punkterna 5:o—14:o* af förestående utlåtande, samt att herr *V. N. Ekenman* likaledes varit frånvarande under handläggningen af de under *punkterna 10:o—14:o* upptagna ärenden.

BILAGOR.

Tabell öfver ordinarie anslagen under

1892 års riksstat anslår:					
Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.		S u m m a.	
		Friheter och kyrkotionde.			
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
17,000	—	—	—	17,000	—
64,000	—	—	—	64,000	—
122,100	—	—	—	122,100	—
100,800	—	—	—	100,800	—
174,000	—	—	—	174,000	—
140,000	—	—	—	140,000	—
20,300	—	—	—	20,300	—
5,400	—	—	—	5,400	—
169,600	—	—	—	169,600	—
35,500	—	—	—	35,500	—
7,250,000	—	—	—	7,250,000	—
1,350,000	—	—	—	1,350,000	—
2,550,000	—	—	—	2,550,000	—
1,900,000	—	—	—	1,900,000	—
94,000	—	—	—	94,000	—
988,000	—	—	—	988,000	—
Trp:t	14,980,700	—	—	14,980,700	—

Finans-

Departementschefen
 Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli
 Kammarkollegium
 Statskontoret. Nuvarande belopp
 Ökas å anslaget till vikariat, renskrifning, flit-
 Stämpelomkostnader, *förslagsanslag*
 Kostnader för allmänna bevillingens uttaxering, *för-*
 Mynt- och kontrollverken
 Omkostnader för kontrollverket, *förslagsanslag*
 Kammarrätten
 Öfverintendentsembetet
 Postverket, *förslagsvis* beräknadt att utgå direkt af
 Ökas med
 Telegrafverket, *reservationsanslag*, att af telegrafmedlen
 Tullverket, *förslagsanslag*, att af tullmedlen direkt
 Minskas med
 Ersättning till städerna för mistad tolag, *förslagsanslag*
 Domänstyrelsen
 Skogsväsendet:
 Bestämdt anslag:
 För skogsstaten
 » statens skogsskolor

Litt. A.

riksstatens Sjunde hufvudtitel.

	Förslag till blifvande riksstat:					
	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.		S u m m a.	
			Friheter och kyrkotionde.			
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
.....	17,000	—	—	—	17,000	—
.....	64,000	—	—	—	64,000	—
.....	122,100	—	—	—	122,100	—
.....	100,800:	—	—	—	100,800	—
penningar och tillfälliga biträden med	2,000:	—	—	—	102,800	—
.....	174,000	—	—	—	174,000	—
<i>slagsanslag</i>	140,000	—	—	—	140,000	—
.....	20,300	—	—	—	20,300	—
.....	5,400	—	—	—	5,400	—
.....	169,600	—	—	—	169,600	—
.....	35,500	—	—	—	35,500	—
postmedlen. Nuvarande belopp	7,250,000:	—	—	—	7,443,500	—
.....	193,500:	—	—	—	7,443,500	—
direkt utgå	1,350,000	—	—	—	1,350,000	—
utgå. Nuvarande belopp	2,550,000:	—	—	—	2,548,000	—
.....	2,000:	—	—	—	2,548,000	—
.....	1,900,000	—	—	—	1,900,000	—
.....	94,000	—	—	—	94,000	—
.....	447,208:	—	—	—	447,208	—
.....	24,500:	—	—	—	471,708:	—
.....	471,708:	—	—	—	471,708:	—
.....	14,186,200	—	—	—	14,186,200	—

1892 års riksstat anslår:					
Anvisning i kontant.	Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.		S u m m a.		
	Friheter och kyrkotionde.				
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Trp:t 14,980,700	—	—	—	14,980,700	—
12,000	—	—	—	12,000	—
30,000	—	—	—	30,000	—
200,000	—	—	—	200,000	—
21,550	—	6	—	21,556	—
15,000	—	—	—	15,000	—
450,000	—	—	—	450,000	—
12,000	—	—	—	12,000	—
25,000	—	—	—	25,000	—
45,000	—	—	—	45,000	—
20,000	—	—	—	20,000	—
400,000	—	—	—	400,000	—
36,810	—	—	—	36,810	—
32,000	—	—	—	32,000	—
60,000	—	—	—	60,000	—
Summa 16,340,060	—	6	—	16,340,066	—

Förslagsanslag:

Till ålderstillägg åt skogsstaten.....

Reservationsanslag:

Till skogsinstitutet.....

» enskilda skogsundervisningen.....

» kronoskogarnes förvaltning och befrämjande.....

Till belöningar för rofdjurs dödande, *förslagsanslag*...

Lyshållning m. fl. utgifter för kronans publika hus i

Byggnader och reparationer, *reservationsanslag*Städers friheter, *förslagsanslag*Observations- och uppbördsprocenter m. m., *förslags-*Kontroll å tillverkningsavgifter, *förslagsanslag*.....

För kontrollen vid enskilda banker och kreditanstalter,

Restitutioner, *förslagsanslag*Ålderstillägg, *förslagsanslag*Rese- och traktementspenningar, *förslagsanslag*

Postafgifter för tjänstebref och dylika försändelser,

Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., *förslagsanslag*Extra utgifter, *reservationsanslag*

Kongl. operan.....

		Förslag till blifvande riksstat:					
		Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.		S u m m a.	
				Friheter och kyrkotonde.			
		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
	Trp:t 471,708: —	14,186,200	—	—	—	14,186,200	—
	84,400: —						
	21,300: —						
	8,600: —						
	af skogsväsendet i allmänhet 401,992: —	431,892: —					
		988,000	—	—	—	988,000	—
		12,000	—	—	—	12,000	—
	Stockholm, förslagsanslag	30,000	—	—	—	30,000	—
		200,000	—	—	—	200,000	—
		21,550	—	6	—	21,556	—
	anslag	15,000	—	—	—	15,000	—
		450,000	—	—	—	450,000	—
	förslagsanslag, högst	12,000	—	—	—	12,000	—
		25,000	—	—	—	25,000	—
		45,000	—	—	—	45,000	—
		20,000	—	—	—	20,000	—
	förslagsanslag	400,000	—	—	—	400,000	—
		36,810	—	—	—	36,810	—
		32,000	—	—	—	32,000	—
		60,000	—	—	—	60,000	—
	Summa	16,533,560	—	6	—	16,533,566	—

Bil. Litt. B.

**Tabell öfver extra ordinarie anslagen under riksstatens
Sjunde hufvudtitel.**

	Kronor	ö.
Finansdepartementet.		
Finansdepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli:		
Till arfvode för en byråassistent å finansdepartementets bankbyrå	4,000	—
Statskontoret:		
Ersättning för af statskontoret gjorda förskott	384,304	—
Öfverintendentsembetet:		
För genomförande af dess nya organisation	500:	—
» om- och tillbyggnad af landsstatshuset i Luleå	17,000:	—
		17,500
Telegrafverket:		
För anläggning af telefonledningar	150,000:	—
» » » en telefonlinie från Stockholm till Örebro	78,770:	—
» » » » Stockholm öfver Norrköping till Linköping	58,115:	—
» » » » Malmö till Kristianstad	31,630:	—
» » » » Göteborg öfver Varekil till Lysekil	37,935:	—
		356,450
Domänstyrelsen:		
Till aflöning åt domänintendenter och uppehållande af domängörömmålen hos länsstyrelserna	45,000:	—
» resekostnader vid domänförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	40,080:	—
		85,080
Diverse anslag:		
Till skogsodlingens befrämjande	25,000	—
	Summa	872,334